

Gmina Tyczyn

Nr 8 (542)

31.08. - 27.09.2014 r.

Cena 1,50 zł

GŁOS TYCZYNA

PISMO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Borek Stary

Hermanowa

Kielnarowa

Matysówka

Tyczyn

70. rocznica akcji „Burza” – bitwy o Tyczyn

Strzelcy i Orleń

Apel poległych – ppłk. Tadeusz Homa

Zarząd Podkarpackiego Okręgu ŚŻŻAK

Stefania Obara i Aleksander Szymański

Mieczysław Skotnicki

Flimero Mistrzem Europy!

Od początku przylotu do Anglii Flimero promowało Tyczyn, Podkarpacie i Polskę

Nagrodzone Flimero z innymi ekipami

Flimero Bis w trakcie występu

BURMISTRZ TYCZYNA INFORMUJE

Mijający miesiąc obfitował w liczne wydarzenia, radozne, ale i dramatyczne. W dniu 13 sierpnia przeszła w okolicach Rzeszowa huragano-wa nawałnica, podczas której poszkodowanych zostało dziesiątki rodzin, w szczególności z miejscowości Malawa i Kraczkowa. W naszej gminie żywioł przyniósł szkody 9 rodzinom z Matysówki. Bardzo szybko została zorganizowana pomoc finansowa na potrzeby bieżące (zasiłki do 6 tys. zł) i rzeczowa dla poszkodowanych, m.in. ze strony Caritas Diecezji Rzeszowskiej oraz pomoc sąsiedzka. Dobiegają końca intensywne prace nad oszacowaniem przez rzeczoznawców poniesionych szkód i przekazaniem kolejnych transz pomocy na odbudowę zniszczonych domów. W usuwaniu szkód i zabezpieczeniu terenu uczestniczyły jednostki ochotniczej i zawodowej straży pożarnej, policja, personel zarządzania kryzysowego i pracownicy opieki społecznej, także z naszej gminy. Za ich poświęcenie i ofiarność w tej akcji należą się im słowa wdzięczności i uznania.

W dniu 20 sierpnia br. wybuchł pożar w domu mieszkalnym czteroosobowej rodziny z Tyczyna. Natychmiast została zorganizowana pomoc poszkodowanym w postaci zakwaterowania i wyżywienia oraz pomoc prawno-organizacyjna.

Obecnie na koncie tyczyńskiej parafii gromadzone są środki finansowe od darczyńców, zaś w M-GOPS przyjmowane są deklaracje pomocy rzeczowej dla pogorzalców (apel w niniejszym numerze Głosu Tyczyna). Jestem przekonany, że dzięki społecznej ofiarności, w krótkim czasie, uda się skutecznie rozwiązać jej problemy mieszkaniowe. Za okazane serce, w imieniu księdza proboszcza dr Mariana Czenczka i swoim własnym bardzo dziękuję. Pomoc bliźniemu w potrzebie to rzeczywisty sprawdzian prawdziwości naszej wspólnotowej postawy i więzi.

Nowy operator gospodarki odpadami w naszej gminie firma „Ekomax” z Jasła radzi sobie coraz lepiej ze związanymi z tymi problemami. Na bieżąco są rozwiązywane kwestie zgłaszane przez naszych Mieszkańców.

Rok szkolny 2014/2015 uczniowie i nauczyciele Szkoły Podstawowej w Tyczynie rozpoczną w nowej i pięknej sali gimnastycznej. W szkołach naszej gminy zostały przeprowadzone niezbędne prace przygotowawcze, w tym remontowe, aby nowy rok szkolny rozpocząć w atmosferze radości i optymizmu.

Trwają prace wykończeniowe w budynku OSP w Hermanowej. Zakończono przebudowę drogi Kielnarowa Obszary i Tyczyn Zagrody. W najbliższych dniach wykonawcy rozpoczną prace przy budowie chodnika przy drodze wojewódzkiej nr 878 w Borku Starym i prze-

budowie ul. Stawowej w Tyczynie. Dobiega końca remont drogi Borek Stary Kanada. Finalizowane są pozostałe drogowe prace remontowe. Wkrótce rozpoczniemy budowę odcinka kanalizacji Tyczyn – Mickiewicza Lasek. Dzięki staraniom Grupy Odnowy Wsi sale domu ludowego w Matysówce mają tak oczekiwaną klimatyzację, Stadion MKS Strug – Tyczyn zyskał nowe oświetlenie, natomiast LKS Start w Borku Starym – boisko do siatkówki plażowej. Za społeczne zaangażowanie działaczom tych klubów bardzo serdecznie dziękuję.

W partnerstwie z gminami z Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego chcemy realizować cztery duże projekty: wodociagowy, energetyczny – fotowoltaika, inteligentne opomiarowanie sieci oraz centrum rozwoju przedsiębiorczości i samozatrudnienia. Trwają intensywne prace nad odpowiednimi dokumentami. Zarząd Województwa Podkarpackiego z końcem lipca otrzymał Strategię Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych wraz z załącznikami w postaci fiszek projektowych. Będzie ona stanowić element Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego, który wchodzi w kolejny etap negocjacji z Komisją Europejską w Brukseli.

Ciąg dalszy na stronie 21

POTRZEBNA POMOC DLA POGORZELCÓW

Ksiądz Proboszcz Parafii w Tyczynie i Burmistrz Tyczyna zwracają się z prośbą do mieszkańców, firm oraz przedsiębiorców o włączenie się do akcji **pomocy na rzecz czteroosobowej rodziny z Tyczyna, która ucierpiała w pożarze w dniu 20 sierpnia br.** Szczególnie apelujemy do firm i przedsiębiorstw specjalizujących się w branży budowlanej o pomoc w odbudowie domu.

Osoby chcące przyczynić się do odbudowy prosimy o wpłaty środków finansowych na konto parafialne: **05 9164 0008 2001 0001 9493 0001** Bank Spółdzielczy w Tyczynie, ul. Mickiewicza 6, z tytułem wpłaty „Pogorzelnicy”.

Ponadto zwracamy się z prośbą o pomoc rzeczową. Deklaracje pomocy rzeczowej można składać w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Tyczynie, ul. Rynek 18, pok. 14.

Za wszelkie dary serca w imieniu osób poszkodowanych składamy serdeczne podziękowania.

**ks. Marian Czenczek – Proboszcz Parafii w Tyczynie
dr Jan Hermaniuk – Burmistrz Tyczyna**

25 lipca br. odbyła się sesja Rady Miejskiej w Tyczynie. Radni podjęli uchwały w sprawach:

> uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Tyczyn na lata 2014-2016.

Gmina Tyczyn realizując zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej winna posiadać program wspierania rodziny. Celem Programu jest budowanie spójnego systemu wsparcia rodzin zarówno wydolnych w realizowaniu swoich podstawowych funkcji, jak i przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rodzin którym czasowo ograniczono władzę rodzicielską przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej.

> zmiany uchwały w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu na terenie Gminy Tyczyn. Podjęta uchwała umożliwi dofinansowanie zadania realizowanego przez kluby sportowe w trakcie roku budżetowego, po zabezpieczeniu środków w budżecie gminy Tyczyn.

> wyrażenia woli przystąpienia realizacji Projektu „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej” na terenie województwa podkarpackiego zaplanowanego do realizacji w ramach osi priorytetowej V: Zrównoważony rozwój potencjału turystycznego opartego o warunki naturalne, Działanie V.2 Trasy rowerowe Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013. Gmina Tyczyn przystępując do Projektu pn. „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej” na terenie województwa podkarpackiego zaplanowanego do realizacji w ramach osi priorytetowej V: Zrównoważony rozwój potencjału turystycznego opartego o warunki naturalne, Działanie V.2 Trasy rowerowe Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 ma na celu stworzenie infrastruktury związanej z obsługą ruchu rowerowego poprzez wytyczenie i oznakowanie tras rowerowych. Inwestycja umożliwi bezpieczne przemieszczanie się turysty rowerowego, propagowanie walorów środowiska naturalnego gminy oraz stwarzanie sprzyjających warunków do pogłę-

bienia integracji regionalnej. Długość trasy rowerowej na terenie województwa podkarpackiego będzie wynosić 428 km.

> zmiany uchwały w sprawie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg, których zarządcą jest Burmistrz Tyczyna.

> zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Tyczyn. Zmiana dotyczy załącznika nr 1 do uchwały wynikająca z dostosowania WPF do zmian budżetowych podjętych na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Tyczynie, Zarządzeń Burmistrza Tyczyna oraz wprowadzenia do załącznika nr 2 nowego przedsięwzięcia o nazwie „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej”.

> zmiany uchwały budżetowej gminy Tyczyn na 2014 r.

> wyrażenia zgody na wprowadzenie zmian do porozumienia zawartego w dniu 10 lipca 2013 r. pomiędzy Gminą Miasto Rzeszów oraz pozostałymi Gminami tworzącymi Rzeszowski Obszar Funkcjonalny, zwanego Umową Partnerską oraz zabezpieczenia wkładu własnego w formie dotacji celowej na potrzeby realizacji zamówień uzupełniających w ramach Zadania pn.: „Opracowanie Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego”. W związku z zamówieniami uzupełniającymi w ramach realizacji Zadania pn.: „Opracowanie Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego” konieczne jest wprowadzenie zmian do porozumienia zawartego pomiędzy Gminą Miasto Rzeszów oraz pozostałymi Gminami tworzącymi Rzeszowski Obszar Funkcjonalny. W związku z tym każda gmina powinna mieć zabezpieczony wkład własny w formie dotacji celowej w budżecie na rok 2014.

• 5 sierpnia br. odbyła się sesja (nadzwyczajna) Rady Miejskiej w Tyczynie. Radni podjęli uchwały w sprawach:

> uchwalenia zmiany uchwały budżetowej gminy Tyczyn na 2014 r. Zmiana dotyczyła m.in.: otrzymania promesy (dotacji) z Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w kwocie 100.000,00 zł, która zostanie wykorzystana na przebudowę drogi gminnej ul. Sta-

wowa w Tyczynie.

> udzielenia pomocy finansowej Województwu Podkarpackiemu na realizację zadania publicznego. Pomoc finansowa udzielona będzie na realizację II etapu budowy chodnika w Borku Starym przez Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie. Zwiększenie udzielenia pomocy finansowej wynika z przeprowadzonego przetargu na w/w zadanie przez PZDW w Rzeszowie w dniu 30 lipca 2014 r. Najtańsza oferta opiewała na kwotę 540.000,00 zł. Różnica w stosunku do posiadanych środków wynosi 40.000,00 zł. W celu realizacji zadania niezbędne jest udzielenie Województwu Podkarpackiemu przez Gminę Tyczyn dodatkowej pomocy finansowej.

Dyżur Przewodniczącego Rady Miejskiej

Adama Skowrońskiego

odbywa się

w każdą **1. i 3. środę m-ca**
w godz. **od 9.00 do 11.00**
w Urzędzie Miejskim
w Tyczynie, pok. 27
(I piętro).

**Burmistrz Tyczyna
Jan Hermaniuk**

przyjmuje mieszkańców Gminy
i interesantów

w każdy poniedziałek
w godz. **8.00 - 15.00**
w Urzędzie Miejskim
w Tyczynie (I piętro).

**Dodatkowe terminy
wywozu odpadów
komunalnych
z terenu Gminy Tyczyn**

Informujemy, że Kalendarz Wywozu Odpadów Komunalnych z terenu Gminy Tyczyn na II półrocze 2014 r. uległ aktualizacji.

Wyznaczono dodatkowe terminy odbioru odpadów komunalnych zmieszanych w dniach:

- **29 września – Tyczyn**
- **30 września – Borek Stary, Hermanowa**
- **30 października – Kielnarowa, Matysówka**

W ramce na stronie obok znajduje się aktualny kalendarz wywozu odpadów na miesiąc wrzesień.

ABC ZUS w Unii

Wielu naszych rodaków wyjeżdża w poszukiwaniu pracy. Aby pobyt w innym państwie UE był bezpieczny, warto przed wyjazdem uzyskać w kraju podstawowe informacje na temat warunków życia, zatrudnienia i ubezpieczenia. Warto skontaktować się z właściwą instytucją zabezpieczenia społecznego w Polsce (oddział, inspektorat ZUS), która udzieli informacji o obowiązkach w dziedzinie ubezpieczenia społecznego.

Koordinacji podlegają wypłacane przez ZUS: świadczenia pieniężne z tytułu choroby, macierzyństwa, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty rodzinnej, świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, świadczenia przedemerytalne, zasiłki pogrzebowe. W przypadku osoby migrującej, podstawą jest ustalenie w którym państwie była ubezpieczona. Nawet, jeśli jednocześnie pracuje w kilku państwach członkowskich to może być ubezpieczona tylko przez jedno państwo i w nim opłacać wszystkie składki na ubezpieczenie społeczne.

Warto wiedzieć, że przepracowany okres można doliczyć do przyszłej emerytury. Osoba, która pracowała i podlegała ubezpieczeniu w Polsce oraz była ubezpieczona w państwach UE, emeryturę może dostać zarówno z Polski jak i z każdego państwa UE, w któ-

rym była ubezpieczona, o ile spełniała warunki wymagane do emerytury w tych państwach.

Przykład: Jeśli o emeryturę ubiega się osoba, która pracowała w Polsce oraz innych państwach członkowskich, np. w Grecji, Irlandii i Holandii, ustalenia uprawnień do emerytury dokonują równolegle instytucje ubezpieczeniowe każdego z tych państw.

Zatem, jeżeli osoba zainteresowana, która była objęta systemami emerytalnymi kilku państw członkowskich, spełnia warunki do uzyskania emerytury w tych państwach, może pobierać z nich emerytury. Jeżeli będąc zatrudnioną w jednym państwie członkowskim, nie posiada okresu ubezpieczenia wymaganego do uzyskania tego świadczenia, to dla przyznania emerytury, dolicza się również zagraniczne okresy ubezpieczenia z wszystkich innych państw członkowskich, jeśli nie pokrywają się one z polskimi okresami ubezpieczenia. Przy ustalaniu prawa do emerytury z ZUS, zagraniczne okresy ubezpieczenia z innych państw są uwzględniane, gdy prawo do tej emerytury zależy od długości okresów ubezpieczenia, a okres ubezpieczenia przebyty wyłącznie w Polsce, nie wystarczy do nabycia prawa do świadczenia. Jeśli w danym państwie członkowskim, prawo do emerytury zależy od długości okresów ubezpieczenia, a dana osoba nie musi mieć do uzyskania prawa do tego świadczenia uwzględnianych zagranicznych okresów ubezpieczenia w innych państwach członkowskich, wówczas wysokość emerytury obliczana jest wyłącznie na podstawie okresów ubezpieczenia w państwie ustalającym emeryturę z pominięciem okresów ubezpieczenia zagranicznego. Jeżeli osoba zainteresowana mieszka za granicą w państwie członkowskim i była ubezpieczona wyłącznie w Polsce, wniosek o emeryturę składa w polskiej in-

stytucji. Wniosek można też złożyć za pośrednictwem instytucji ubezpieczeniowej państwa zamieszkania, ta zaś przekaże go do odpowiedniej polskiej instytucji. Data złożenia wniosku w instytucji zagranicznej będzie w tym przypadku wiążąca dla instytucji polskiej.

Do rozpatrywania spraw emerytalno-rentowych dla osób pracujących w UE wyznaczono siedem oddziałów ZUS współpracujących z zagranicznymi instytucjami państw członkowskich, właściwymi do załatwiania wniosków o te świadczenia:

- I Oddział ZUS w Łodzi właściwy dla osób pracujących na Cyprze, Malcie, w Grecji, Hiszpanii, Portugalii lub we Włoszech;
- Oddział ZUS w Nowym Sączu: Czechy, Słowacja;
- Oddział ZUS w Tarnowie: Austria, Liechtenstein, Słowenia, Węgry, Szwajcaria;
- Oddział ZUS w Opolu: Niemcy;
- Oddział ZUS w Szczecinie: Dania, Estonia, Finlandia, Islandia, Norwegia, Szwecja, Litwa, Łotwa;
- I Oddział ZUS w Warszawie: Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Francja, Holandia, Irlandia, Luksemburg, Rumunia, Wielka Brytania;
- Oddział ZUS w Rzeszowie: Ukraina.

Przydatne adresy polskich instytucji:

- Zakład Ubezpieczeń Społecznych - Centrala ul. Szamocka 3,5, 01-748 Warszawa, www.zus.pl.
- Centrum Obsługi Telefonicznej (COT) ZUS, informacja ogólna w sprawach świadczeń emerytalno-rentowych podlegających koordynacji: 801 400 987 lub 801 401 987 z telefonów stacjonarnych; +48 22 560 16 00 z telefonów stacjonarnych i komórkowych, • e-mail: cot@zus.pl, • Skype: [zus_centrum_obsługi_tel](https://www.skype.com/name/zus_centrum_obsługi_tel), Szczegółowe informacje można uzyskać też w najbliższym Oddziale lub placówce ZUS.

Alicja Kochanowicz-Grabuś
ds. komunikacji i edukacji w Rzeszowskim Oddziale ZUS.

KALENDARZ WYWOZU ODPADÓW WE WRZEŚNIU

MIASTO TYCZYN odbiór odpadów w poniedziałki

- Zmieszane odpady komunalne, popiół i żużel:
8, 22 i 29 września.

- Tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, makulatura, szkło, odpady ulegające biodegradacji: **22 września.**

BOREK STARY, HERMANOWA odbiór odpadów we wtorki

- Zmieszane odpady komunalne, popiół i żużel:
9, 23 i 30 września.

- Tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, makulatura, szkło, odpady ulegające biodegradacji: **23 września.**

KIELNAROWA, MATYSÓWKA odbiór odpadów w środy

- Zmieszane odpady komunalne, popiół i żużel:
10 i 24 września.

- Tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, makulatura, szkło, odpady ulegające biodegradacji: **24 września.**

Wyprawka szkolna 2014/2015

Termin składania wniosków o przyznanie dofinansowania na zakup podręczników został ustalony do dnia **10 września 2014 r.**

Dofinansowanie zakupu podręczników będzie udzielane uczniom rozpoczynającym w roku szkolnym 2014/2015 naukę w:

- klasach II, III lub VI szkoły podstawowej;
- klasie III szkoły ponadgimnazjalnej, tj. zasadniczej szkole zawodowej, liceum ogólnokształcącym lub technikum;
- klasach II, III lub VI ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia;
- klasie VI ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia;
- klasie VI ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych;
- klasie III liceum plastycznego;
- klasie III lub IX ogólnokształcącej szkoły baletowej.

Pomocą w zakresie dofinansowania zakupu podręczników do kształcenia ogólnego, w tym podręczników do kształcenia specjalnego, lub podręczników do kształcenia w zawodach dopuszczonych do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania objęto także uczniów:

- słabowidzących;
- niesłyszących;
- słabosłyszących;
- z niepełnosprawnością ruchową w tym afazją;
- z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera;
- z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym;
- z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej;
- posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, uczęszczający w roku szkolnym 2014/2015 do szkół podstawowych – z wyjątkiem klasy I, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, tj. zasadniczych szkół zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników lub szkół specjalnych przysposabiających do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub do ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia – z wyjątkiem klasy I, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, ogólnokształcących szkół ba-

letowych lub liceów plastycznych.

W 2014 r. kwota uprawniająca do otrzymania pomocy wynosi 539 zł na osobę w rodzinie.

Tak jak w poprzednich latach pomoc może być udzielona także uczniom z rodzin niespełniających kryterium dochodowego, w których występuje: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, alkoholizm, narkomania, zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna. Pomoc w tym przypadku przyznawana jest na podstawie decyzji dyrektora szkoły.

Liczba uczniów objętych pomocą w tym trybie nie może przekroczyć 5% ogólnej liczby uczniów z klas II-III i VI szkoły podstawowej w gminie.

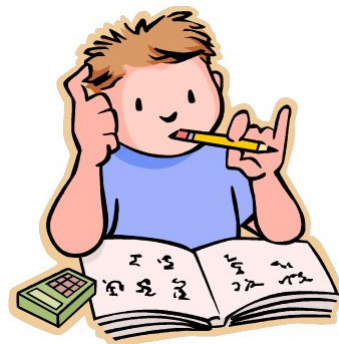
Pomoc jest udzielana na wniosek rodziców ucznia (prawnych opiekunów, rodziców zastępczych), a także nauczyciela, pracownika socjalnego lub innej osoby, za zgodą przedstawiciela ustawowego lub rodziców zastępczych.

Wniosek składa się do dyrektora szkoły, do której uczeń będzie uczęszczał w roku szkolnym 2014/2015, w terminie do 10 września 2014 r.

Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie o wysokości dochodów. W uzasadnionych przypadkach do wniosku można dołączyć zamiast zaświadczeń o dochodach, oświadczenie o wysokości dochodów.

W przypadku ubiegania się o pomoc dla ucznia, którego rodzina korzysta ze świadczeń rodzinnych w formie zasiłku rodzinnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego, można przedłożyć zamiast zaświadczenia o wysokości dochodów **zaświadczenie o korzystaniu ze świadczeń rodzinnych w formie zasiłku rodzinnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego.**

W przypadku ubiegania się o pomoc dla ucznia niepełnosprawne-

go zamiast informacji i zaświadczeń o dochodach, **do wniosku należy dołączyć kopię orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego przez publiczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną.**

Dyrektor szkoły zwraca rodzicom uczniów (prawnym opiekunom, rodzicom zastępczym) koszty zakupu podręczników po przedłożeniu dowodu zakupu, którym jest **faktura VAT** wystawiona imiennie na ucznia, rodzica, prawnego opiekuna albo rodzica zastępczego, a także **rachunek, (NIE PARAGON).**

Formularze wniosku można pobrać ze strony internetowej **www.bip.tyczyn.pl** lub w **Gminnym Zespole Obsługi Szkół w Tyczynie pok. nr 35 w godz. 7.30 - 15.30** lub w **szkołach** do których będą uczęszczali uczniowie w roku szkolnym 2014/2015.

Szczegółowe informacje dotyczące wysokości kwot dofinansowania zakupu podręczników można uzyskać w **Gminnym Zespole Obsługi Szkół w Tyczynie, Urząd Miejski pok. nr 35 lub w szkołach podstawowych na terenie Gminy Tyczyn.**

NUMER 9. GŁOSU TYCZYNA

- ukaże się z datą **28 września 2014 r.**

- termin składania tekstów upływa: **15.09.2014 r.**

Teksty można przysyłać e-mailem na adres redakcji: **glostyczyna@tyczyn.pl**

lub składać osobiście w siedzibie redakcji:

**Urząd Miejski w Tyczynie
pok. 24, 25
tel. 17 22-19-318
wew. 24, 25**

Stypendia szkolne dla uczniów w roku szkolnym 2014/2015

Wraz z nowym rokiem szkolnym 2014/2015 rodzice, opiekunowie prawni, a także pełnoletni uczniowie mogą ubiegać się o przyznanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendium szkolnego dla uczniów i słuchaczy kolegów zamieszkałych na terenie Gminy Tyczyn.

Formularze wniosku można pobrać ze strony internetowej www.bip.tyczyn.pl lub w Gminnym Zespole Obsługi Szkół w Tyczynie – pok. nr 35 w godzinach od 7.30 do 15.30.

Wnioski o przyznanie stypendium szkolnego wraz z dokumentami należy złożyć w terminie od **1 do 15 września 2014 r.** w Gminnym Zespole Obsługi Szkół w Tyczynie, ul. Rynek 18, 36-020 Tyczyn – pok. nr 35.

Wnioski składane przez wnioskodawców powinny być potwierdzone przez dyrektorów szkół, dla uczniów (słuchaczy), którzy są uprawnieni do otrzymania w/w stypendium.

W przypadku słuchaczy kolegów nauczycielskich, nauczycielskich kolegów języków obcych i kolegów pracowników służb społecznych wnioski składa się w terminie **od 15 września do dnia 15 października danego roku szkolnego**. W szczególnie uzasadnionych przypadkach (sytuacji losowej) wniosek może być złożony po upływie wyżej wymienionych terminów, musi jednak zawierać uzasadnienie niezachowania tych terminów.

Pomoc materialna przysługuje:

> uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych oraz słuchaczom publicznych kolegów nauczycielskich, nauczycielskich kolegów języków obcych i kolegów pracowników służb społecznych - do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia;
> wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków umożliwiających dzieciom i młodzieży, o których mowa w art. 16 ust 7, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację odpowiednio obowiązku szkolnego i obowiązku nauki - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki;
> uczniom szkół niepublicznych nieposiadających uprawnień szkół

publicznych dla młodzieży i dla dorosłych - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki;

> słuchaczom niepublicznych kolegów nauczycielskich i nauczycielskich kolegów języków obcych - do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia.

Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są:

- stypendium szkolne;
- zasiłek szkolny.

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Według ustawy miesięczna wysockość dochodu na osobę w rodzinie ucznia, uprawniająca do ubiegania się o stypendium socjalne, nie może być większa niż **456 zł netto**.

Rodziną w rozumieniu art. 6 pkt 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej są osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

Stypendium nie przysługuje:

- uczniom klas zerowych,
- uczniom, którzy nie mieszkają na terenie Gminy Tyczyn;
- uczniom, którzy otrzymują inne stypendia ze środków publicznych z wyjątkiem sytuacji, kiedy łączna kwota otrzymywanych stypendiów nie przekracza 1820 zł (rocznie). Stypendium szkolne jest przyznawane na wniosek:
- rodziców, opiekunów prawnych niepełnoletniego ucznia;
- pełnoletniego ucznia;
- dyrektora szkoły;
- stypendium szkolne może być przyznane z urzędu.

Stypendium szkolne może być przyznane w formie:

- całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, może dotyczyć zajęć pozalekcyjnych i pozasz-

kolnych, w tym wyrównawczych o charakterze informatycznym, technicznym, przedmiotowym, artystycznym, sportowym, lub turystycznym - krajoznawczym organizowanych przez szkoły i placówki oświatowe oraz inne placówki, które prowadzą statutową działalność w tym zakresie;

> pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym może dotyczyć w szczególności zakupu podręczników, stroju sportowego oraz innych przedmiotów ściśle związanych z procesem edukacyjnym w szkole do której uczęszcza uczeń;
> całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych i słuchaczy kolegów.

Wnioskodawca składa wniosek na każdego ucznia indywidualnie. Oznacza to, że rodzic musi złożyć tyle wniosków wraz z kompletem dokumentów ile ma uczących się dzieci.

Dokumentami potwierdzającymi poniesienie wydatków na cele edukacyjne są faktury, rachunki uproszczone, (NIE PARAGON) imienne wystawione na ucznia, któremu przyznano stypendium; wnioskodawcę: rodzica/prawnego opiekuna ucznia pobierającego stypendium lub pełnoletniego ucznia/słuchacza. Przy ponoszeniu wydatków oraz wystawianiu faktury /rachunku należy zwrócić uwagę na nazewnictwo zakupionych artykułów, istotne jest aby np. buty, spodnie itp. miały adnotację „szkolne” lub „sportowe”.

Przyjmowane będą wnioski z kompletem dokumentów!

Stypendium szkolne przyznawane jest w formie refundacji poniesionych kosztów, w związku z tym istnieje konieczność zbierania faktur i imiennych rachunków.

W roku szkolnym 2014/2015 obowiązują faktury za:

- zakup podręczników, artykułów szkolnych od lipca, sierpnia 2014;
- pozostałe artykuły oraz odzież sportową, Internet itp. od września br.

Poniesione koszty zaliczone zostaną na cały rok szkolny 2014/2015.

Istnieje możliwość zakupu podręczników używanych.

Ciąg dalszy na str. 8

Stypendia szkolne dla uczniów...

Ciąg dalszy ze strony 7

W sytuacji kupna podręczników używanych od osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej, poniesiony wydatek można udokumentować umową kupna-sprzedaży.

Do wniosku o przyznanie stypendium szkolnego należy dołączyć następujące dokumenty:

- a.** zaświadczenie z zakładu pracy o wysokości dochodów netto uzyskanych przez członka rodziny w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku, jeżeli dochody te podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach ogólnych;
- b.** odcinek renty/emerytury za miesiąc poprzedzający złożenie wniosku;
- c.** zaświadczenie z Urzędu Pracy o wysokości (netto) zasiłku dla bezrobotnych w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku w przypadku osoby bezrobotnej lub w przypadku osoby bezrobotnej nie zarejestrowanej własnoręcznie oświadczenie bezrobotnego;
- d.** zaświadczenie o wysokości otrzymywanych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej;
- e.** zaświadczenie o wysokości świadczeń rodzinnych, pielęgnacyjnych wraz dodatkami;
- f.** zaświadczenie o wysokości zaliczki alimentacyjnej;
- g.** oświadczenie o wysokości otrzymywanych alimentów lub alimentów płaconych na rzecz innych osób (potwierdzone wyrokiem sądu, wy-

ciągiem bankowym lub przekazem pocztowym itp.);

h. w przypadku, gdy członek rodziny prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą – zaświadczenie z Urzędu Skarbowego o formie opodatkowania oraz:

- zasady ogólne – zaświadczenie o dochodzie z działalności gospodarczej za poprzedni rok kalendarzowy;
- ryczałt – oświadczenie o dochodzie z działalności gospodarczej uzyskanym w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku;

i. oświadczenie studiujących członków rodziny o wysokości otrzymanego stypendium socjalnego i/lub naukowego za miesiąc poprzedzający złożenie wniosku;

j. zaświadczenia z Urzędu Gminy:

- o wielkości gospodarstwa rolnego podanej w ha przeliczeniowych i fizycznych, przyjmuje się że z 1ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny w wys. 250 zł;

k. zaświadczenie o wysokości opłaconych składek za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku;

l. w przypadku dochodu utraconego z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku należy złożyć zaświadczenie o dochodach z miesiąca, w którym został złożony wniosek;

m. w przypadku ubiegania się o stypendium szkolne dla ucznia, którego rodzina korzysta ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, zamiast zaświadczenia o wysokości dochodów przedkłada się zaświadczenie o korzystaniu

ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej, z powodu zdarzenia losowego.

Zdarzenie losowe to zjawisko zewnętrzne w stosunku do uprawnionego, którego nie można było przewidzieć (np. klęska żywiołowa, śmierć lub choroba jednego z rodziców).

Zasiłek szkolny może być przyznany w przypadku:

- śmierci rodzica lub prawnego opiekuna;
- klęski żywiołowej;
- kradzieży z włamaniem;
- nagłej choroby w rodzinie ucznia;
- innych, szczególnych okoliczności.

Do ubiegania się o zasiłek szkolny uprawnieni są wszyscy uczniowie, którzy spełniają łącznie następujące kryteria:

- mają miejsce zamieszkania na terenie gminy Tyczyn;
- w rodzinie zaistniało zdarzenie losowe.

Miesięcznej wysokości dochodu przeliczonego na osobę w rodzinie ucznia w odniesieniu do przyznawania zasiłku szkolnego nie bierze się pod uwagę.

O zasiłek szkolny można ubiegać się w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przyznanie tego zasiłku.

Zasiłek szkolny jest przyznawany jeden raz w stosunku do jednego zdarzenia losowego.

Książki są jak okulary, przez które patrzą na świat

REGULAMIN KONKURSU LITERACKIEGO

Organizator: Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Tyczynie.

Cel konkursu:

- > wzrost zainteresowania dzieci i młodzieży książką i poprawnym posługiwaniem się językiem ojczystym,
- > popularyzacja formy listu i opowiadania,
- > aktywizacja uczniów oraz kształtowanie w nich zdrowej rywalizacji i współzawodnictwa.

Temat, zasady i ocena prac konkursowych:

1. Zadaniem uczestników jest napisanie **listu** lub **opowiadania** o tym jaką rolę w życiu człowieka może odgrywać książka. Autorzy w swoich tekstach mogą opisywać wpływ książek na życie własne lub innych osób.
2. Do udziału w konkursie zapraszamy **uczniów klas 4-6, gimnazjalistów** oraz **uczniów szkół średnich**.
3. Prace (list lub opowiadanie) należy dostarczyć do Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Tyczynie **do 18 września do godz. 18.00**.
4. Każda praca powinna mieć dołączoną informację z następującymi danymi: **imię i nazwisko autora, klasa, nazwa i adres szkoły, imię i nazwisko nauczyciela/opiekuna**.
5. Jury oceni formę, treść, poprawność językową i estetykę złożonych prac.
6. Oceniane będą tylko prace napisane ręcznie.

Wyniki konkursu zostaną ogłoszone na stronie internetowej Biblioteki **www.tyczyn-biblioteka.pl**, a nagrody rozdane podczas Pikniku Czytelniczego, tj. **27 września**.

W razie pytań prosimy o kontakt pod nr tel. **(17) 22-19-410**. **Na zwycięzców czekają bardzo atrakcyjne nagrody!**

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Konkurs jest organizowany w ramach programu **Promocja literatury i czytelnictwa**. Jest on częścią składową zadania:
Z literaturą i językiem na ty. Kampania edukacyjna promująca czytelnictwo wśród mieszkańców gminy Tyczyn.

DOROTA ZĄBEK

„Hermanowiacy” na Słowacji

W dniach 18 – 20 lipca na zaproszenie Zespołu „Folkmarcanka” Zespół Śpiewaczy „Hermanowiacy” wraz z „Kapelą Wójta Tycznera” koncertował na Słowacji.

Zespół „Folkmarcanka” dwukrotnie gościł w Tyczynie podczas Wojewódzkich Przeglądów Wiejskich Zespołów Śpiewaczych. 20 lipca obchodził swój jubileusz 20-lecia. Z tej okazji zaprosił Zespół Śpiewaczy „Hermanowiacy” z „Kapelą Wójta Tycznera” na uroczyste obchody swojego święta.

Uroczystość rozpoczęła się mszą

świętą w tamtejszym kościele. Zespół „Hermanowiacy” i „Rudniacy” ze swoimi kapelami zaśpiewali pieśni maryjne. Dalsza część uroczystości odbyła się w Domu Kultury w Velkym Folkmarze. Na imprezie zaprezentowały się zespoły ze Słowacji, Głogowa Małopolskiego oraz Zespół „Hermanowiacy” z „Kapelą Wójta Tycznera”. Przedstawiciele lokalnych władz oraz delegacje zaproszonych zespołów złożyły na ręce pani **Anny Kleinowej** – założycielki zespołu - gratulacje i życzenia kolejnych jubileuszy. Po

części oficjalnej odbyło się spotkanie integracyjne zespołów, a przebojem wieczoru została piosenka „Szła dziewczeczka do laseczka”, którą śpiewali nie tylko członkowie polskich delegacji, ale też Słowacy. Nie zabrakło pieśni biesiadnych i wspólnych tańców.

W niedzielę Zespół „Hermanowiacy” na zaproszenie zespołu „Kalinka” gościł w Kolinovcach. Nasz zespół uczestniczył we mszy świętej, a potem podczas pikniku zaprezentował nasz rodzimy folklor. Piosenki bardzo podobały się zebranym mieszkańcom, a refren jednej z nich „Hop,siup,tralala” śpiewała razem z „Hermanowiakami” cała publiczność.

DOROTA DROZD

Zespół Pieśni i Tańca „Olza” w Tyczynie

26 lipca w ramach XVI Światowego Festiwalu Polonijnych Zespołów Folklorystycznych w M-GOK w Tyczynie wystąpił Zespół Pieśni i Tańca „Olza” z czeskiego Cieszyna. Zespół działa przy Zarządzie Głównym Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Republice Czeskiej, istnieje od ponad 50 lat. W swoim

repertuarze posiada tańce cieszyńskie, polskie tańce narodowe i regionalne, czeskie, morawskie oraz słowackie.

Zaprezentował bardzo wysoki poziom artystyczny. Różnorodność repertuaru, barwne stroje oraz żywiołowość tancerzy spotkały się z wielkim uznaniem i podziwem ty-

czyńskiej publiczności. Do śpiewu i tańca przygrywała kapela. Oprócz Zespołu „Olza” wystąpił również Zespół Śpiewaczy „Tyczyniacy”.

Po koncercie w Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie odbyło się spotkanie integracyjne zespołów.

Piknik Rodzinny w Borku Starym

W niedzielę 27 lipca br. na placu między Domem Ludowym a remizą Ochotniczej Straży Pożarnej w Borku Starym odbył się doroczny Piknik Rodzinny.

Pierwsza część imprezy należała do najmłodszych. Bardzo liczna grupa dzieciaków chętnie uczestniczyła w konkursach i zabawach prowadzonych przez zespół muzyczny „Amigos”, który także grał do tańca młodzieży i dorosłym. Były również atrakcje dla dzieci: artystyczne malowanie twarzy, trampolina oraz na-

grody, lody i słodczyce ufundowane przez organizatorów i sponsorów.

W programie imprezy znalazł się również blok „na ludową nutę”, cieszący się popularnością nie tylko wśród dojrzałej publiczności. Z akompaniamentem „Kapeli Wójta Tycznera”, prezentując przyśpiewki i piosenki ludowe, wystąpiły zespoły „Hermanowiaci”, „Matysowanie” i „Borkowanie” pod kierunkiem pana **Zbigniewa Sztaby**.

Nie zabrakło także wiejskich przysmaków: chleba ze smalcem

i kwaszonym ogórkiem, a także wojskowej grochówki i grillowanych kiełbasek.

Impreza odbyła się dzięki współpracy i zaangażowania wielu osób, którym bardzo serdecznie dziękuję.

Organizatorzy i sponsorzy to: Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Tyczynie, Sołtys i Rada Sołectwa, Ochotnicza Straż Pożarna, Klub Sportowy „Start”, „Rzeszowianka”, Radni z Borku Starego oraz pan Tadeusz Ruszel.

„Teatralna Szopka w Spichlerzu” - start 13 września 2014 r.

Do udziału w projekcie edukacji teatralnej **„Teatralna Szopka w Spichlerzu”** zaprasza **Grupa Miłośników Teatru** czyli **Zakia Cieślicka-Majka, Zofia Domino i Tomasz Chlebek**.

Szopka w Spichlerzu! Tego jeszcze nie było! Grupa Miłośników Teatru tym razem oferuje świąteczną atmosferę już od września. Jeżeli: lubisz teatr i pragniesz rozwijać swoje zamiłowanie, chcesz uruchomić swój głos i ciało, chcesz nauczyć się używać swych emocji, chcesz przełamać swoją wstydliwość, chcesz działać z innymi twórczymi ludźmi lub myślisz o przyszłości aktorskiej przyłącz się do nas. Zamiast siedzieć przed kompem oddaj się w „objęcia Melpomeny” z charyzmatyczną **Ewą Mróczyńską** (warsztaty aktorskie), kreatywną **Agnieszką Zagułą** (warsztaty scenograficzno-charakteryza-

torskie) i rozśpiewaną **Magdaleną Skubisz** (warsztaty wokalne).

Droga młodzieży czekamy na Was. Zgłoszenia przyjmujemy pod numerem **tel. 17 23-02-327** oraz w siedzibie CDKiIT. **Startujemy 13 września!**

Finałem projektu będzie premiera przedstawienia „Pastorałka dla Woła i Ośła” (M-GOK) wernisaż wystawy prac plastycznych „Kolęda wyobraźnią malowana” (CDKiIT).

Historia teatru amatorskiego w Tyczynie sięga lat XX ubiegłego wieku. Nasze działania to kontynuacja tej tradycji i hołd wobec tych którzy ów teatr tworzyli.

Projekt edukacji teatralnej dzieci i młodzieży „Teatralna Szopka w Spichlerzu” realizowany przez Grupę Miłośników Teatru „dofinansowano ze środków Programu „Działaj Lokalnie VIII” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności reali-

zowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce” oraz Ośrodka Działaj Lokalnie Fundacji Generator Inspiracji.

Mieszkańcy Hermanowej

III ratę podatku można zapłacić w Domu Ludowym w dniach **8 - 15 września br. w godz. 9.00-13.00 i 16.00-18.00.**

**sołtys wsi
Genowefa Szawara**

Muzeum na kółkach

W dniach 7-11 sierpnia mieliśmy przyjemność gościć w Tyczynie mobilne interaktywne muzeum w ramach projektu Muzeum na kółkach, którego organizatorem jest Muzeum Historii Żydów Polskich. Partnerami lokalnymi projektu byli: Gmina Tyczyn, Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Tyczynie oraz Towarzystwo Miłośników Ziemi Tyczyńskiej.

Uczestnicy projektu, mieli okazję zwiedzić interaktywną wystawę mobilnego Muzeum, po której oprowadzały edukatorski z Muzeum Historii Żydów Polskich prezentując historię społeczności Żydowskiej przed II wojną Światową w Polsce oraz mapy Tyczyna z prezentacją miejsc związanych z życiem Żydów w dawnym Tyczynie. Wydarzenia towarzyszące wystawie odbywały się w siedzibie Centrum Dziedzictwa, osoby w nich uczestniczące miały okazję poznać historię kardynała Lustiger, przyjaciela Św. Jana Pawła II podczas projekcji francuskiego filmu „Żydowski kardynał” opowiadającego trudną historię katolickiego księdza pochodzenia żydowskiego, dowiedzieć się jakie znaczenie ma wycinanka w kulturze żydowskiej oraz wykonać kilka własnych podczas warsztatów z najlepszą w Polsce artystką tworzącą wycinanki żydowskie **Anną Małecką-Bieiersdorf**, przyrządzić posmakować cymesu i kugla na warsztatach kulinarnych z **Dorotą Szczepanowicz-Balon** oraz poznać historię żydów tyczyńskich podczas wycieczki śladami społeczności żydowskiej, która zgromadziła gości nie tylko z Tyczyna ale i z Rzeszowa, Krakowa, Warszawy prowadziła ją **Zofia Domino**,

a zwieńczeniem jej była prezentacja „Symbolika żydowskiej kuczki w Tyczynie” **Macieja Terczyńskiego**. Główną atrakcją wizyty był nastrojowy koncert **Hava Nagila Raysha**, który odbył się na Rynku w Tyczynie artystów Stowarzyszenia **Twórczego Sztuk Puk Sztuka** oraz **Rzeszów Klezmer Band** wyreżyserowany przez **Monikę Adamiec**.

Projekt zyskał bardzo dobrą ocenę głównego organizatora obszerne relacje z jego przebiegu prezentowane były na antenie Radia Rzeszów oraz na łamach Gazety Rzeszów. Jako koordynator projektu chciałabym serdecznie podziękować wszystkim zaangażowanym w jego tworzenie osobom-wolontariuszom **Zofii Domino**, **Maciejo-**

wi **Terczyńskiemu**, **Justynie Niepokój**, **Danielowi Stelmachowi**, partnerom lokalnym oraz przede wszystkim uczestnikom, którzy licznie przybyli by uczestniczyć w projekcie Muzeum na kółkach w Tyczynie.

Wystawa edukacyjna Muzeum na kółkach przedstawiająca historię i kulturę Żydów polskich, podróżująca po Polsce od czerwca 2014 do kwietnia 2016. Odwiedzi 47 miejscowości w całym kraju. Celem projektu jest szerzenie wiedzy o niemal 1000-letnim współistnieniu kultur polskiej i żydowskiej, a także wspieranie lokalnych inicjatyw dotyczących dialogu polsko-żydowskiego i ochrony dziedzictwa żydowskiego. Wsparcie udzielone z funduszy norweskich i EOG przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię.

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

KONSERWACJA
I REWITALIZACJA
DZIEDZICTWA
KULTUROWEGO.

DOROTA DROZD

Zajęcia wakacyjne dla dzieci

W dniach 21 lipca - 8 sierpnia w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Tyczynie odbyły się zajęcia wakacyjne dla dzieci w wieku szkolnym.

Dzieci chętnie brały udział w zabawach świetlicowych, sportowych oraz warsztatach. Spędzały czas na świeżym powietrzu w Ogródku Jordanowskim oraz boisku przy Hali Sportowej w Gimnazjum. Uczestnicy zajęć poznali historię tyczyńskiego Kościoła, Zespołu Pałacowo-Parkowego w Tyczynie przekazaną w interesujący sposób przez panią **Zofię Domino** oraz zwiedzili Skansen Rodziny Dominów. Z okazji 70. rocznicy „Akcji Burza” dzieci złożyły kwiaty oraz zapaliły znicze na grobach poległych.

Jedną z atrakcji była wycieczka do Mini Zoo w Kielnarowej, gdzie miały okazję zobaczyć a nawet nakarmić alpaki, konie, kozy, owce św. Jakuba, kuce szetlandzkie oraz świnki peruwiańskie.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się warsztaty tworzenia wielkich baniek mydlanych prowadzone przez Pracownię Warsztatów Edukacyjnych Figaro.

4 sierpnia uczestnicy wzięli udział w zajęciach integracyjnych w Ośrodku Caritas Diecezji Rzeszowskiej w Chmielniku organizowanych przez Dolinę Strugu w ramach Szkoły Liderów. Całodniowy pobyt w Ośrodku Młodych w Chmielniku obejmował zajęcia plastyczne, wycieczkę na Magdalenkę i zwiedzanie Kaplicy, warsztaty z archeologiem oraz zajęcia taneczne. Dzieci miały zapewnione wyżywienie oraz transport. W ostatnim dniu zajęć wakacyjnych dzieci uczestniczyły w warsztatach plastycznych organizowanych w ramach projektu Muzeum na kółkach.

Wyniki konkursu „Tyczyn gminą pełną kwiatów i zieleni”

Celem konkursu było upiększenie oraz poprawa estetyki Gminy Tyczyn. W swoich założeniach konkurs był zachętą do dbania o otaczające nas miejsca, środowisko w którym żyjemy oraz skłanianie mieszkańców do prowadzenia prac porządkowych wokół swoich posesji, jak również miał być bodźcem do zwiększenia ilości nasadzanych drzew, krzewów i kwiatów, co sprzyja tworzeniu nowego wizerunku miasta i wsi.

Komisja w składzie: Sekretarz Gminy Tyczyn pan **Piotr Kociuba**, pracownicy Urzędu Miejskiego: **Joanna Kalembkiewicz**, **Bogumiła Świst**, **Adam Bęben** i **Andrzej Siwiec** oraz przedstawiciel Rady Osiedla w Tyczynie pan **Jan Napora** dokonała wyboru spośród 7 zgłoszonych przez mieszkańców Gminy Tyczyn ogrodów przydomowych oraz balkonów i postanowiła:

> I nagrodę przyznać pani **Bernadecie Dziepak** z Tyczyna - zakup towarów ogrodnich na kwotę 700 zł,

> II nagrodę przyznać pani **Bożenie Błażejowskiej** - Bialic z Tyczyna - zakup towarów ogrodnich na kwotę 500 zł,

> III nagrodę przyznać pani **Marii Warzecha** z Kielnarowej - zakup towarów ogrodnich na kwotę 300 zł.

Specjalne wyróżnienia postanowiono przyznać panu **Andrzejowi Kasztelewicz**, którzy włożyli dużo pracy związanej z zarządzaniem i utrzymaniem swojego ogrodu oraz wykazali się pomysłowością i promowaniem lokalnego patriotyzmu.

Komisja konkursowa brała pod uwagę: ogólne wrażenie estetyczne, kompozycje zasiewów, rabaty, klomby, skalniaki, miejsce wypoczynku (altany), ciekawostki i kompozycje roślinne, pomysłowość i oryginalność, ład, porządek, kolorystykę, bezpieczeństwo na terenie posesji, dbałość o stan środowiska przyrodniczego.

W następnym numerze „Głosu Tyczyna” zamieścimy zdjęcia nagrodzonych ogrodów.

Zespół Śpiewaczy „Hermanowiaczy” zaprasza do udziału w realizacji projektu

„Miła to chwila przy śpiewie zapalić grilla”

*Wnet nadejdzie ta chwila,
że przy śpiewie zjemy coś z grilla,
ale samo się nie zrobi,
niech każdy coś przysposobi.
Do nas przybędzie z ochotą,
a miejsce będzie jak złoto.*

Celem projektu jest stworzenie miejsca do grillowania i spędzania czasu wolnego – wybudowanie grilla, osadzenie ławek, postawienie altany.

Zapraszamy wszystkich chętnych, którzy mają ochotę pomóc w realizacji projektu o kontakt z członkami Zespołu osobisty lub telefoniczny pod numerami **(17) 22-93-239, (17) 22-99-466**.

Projekt dofinansowano ze środków Programu „Działaj Lokalnie VIII” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce oraz Ośrodka Działaj Lokalnie Fundacji Generator Inspiracji.

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

POLISH-AMERICAN
FREEDOM FOUNDATION

AKADEMIA ROZWOJU
FILANTROPII W POLSCE

GENERATOR

Flimero-Bis Mistrzem Europy! Flimero-Flim na IV miejscu!

Piski, tupanie, radość i łzy. Takie emocje towarzyszyły zespołowi „Flimero” po odczytaniu werdyktu jury, na Mistrzostwach Europy Cheerleaders, które miały miejsce w dniach 5-6 lipca br. w Manchesterze.

Już w pierwszym dniu zawodów tyczyńskie „Flimerki” z grupy junior wywalczyły dla Polski złoty medal i tytuł Mistrza Europy! To ogromny sukces! Ciężka praca, nieustające poprawki, dodatkowe treningi, zacięcie dziewcząt dały wreszcie oczekiwany efekt. Mimo faktu że, zespół z grupy junior i junior młodszy od trzech lat wytrwale broni tytułu Mistrza Polski na Mistrzostwach Europy bywało różnie.

Dwa lata temu Flimero-Bis wywalczyło srebrny krążek, rok później były już poza podium, na miejscu piątym.. Ten wynik bardzo nas rozczarował. Mając duże umiejętności i potencjał (ta kategoria sportu należy do sportów niewymierzonych), wiele zależy od składu sędziowskiego, numeru w kolejności startowej i od szczęścia.

Inaczej wygląda sytuacja juniorów młodszych Flimero-Flim, które od momentu pierwszego występu na Mistrzostwach Europy zawsze wracały z medalem. Tym razem los się odwrócił i mimo pięknie wytańczonego układu, dziewczynki uplasowały się na czwartym miejscu. Obiektywnie muszę przyznać, że poziom w tej dywizji był najwyższy. Nie znamy jeszcze wyników poszczególnych zespołów z protokołu końcowego, ale moim zdaniem różnice między II-III-IV miejscem będą nieznaczne.

Wszystkie jednak wiemy, że nie zawsze są łzy szczęścia, a gorycz porażki wliczona jest w walkę spor-

tową. To właśnie porażka uodpornia, kształtuje cechy osobowości i charakter zawodniczek. Dobrze umotywowana daje zdwojoną siłę do podnoszenia sprawności, kunsztu artystycznego i staje się motorem napędowym do samodoskonalenia.

Przed nami ciężka praca, poszukiwanie nowych, ciekawszych rozwiązań choreograficznych, trudniejszych elementów, które mają być zaskoczeniem dla polskich zespołów, bo Flimero inspiruje inne grupy wzorujące się na naszej pracy. Chcąc utrzymać swoją wysoką pozycję ciągle musimy iść do przodu, uciekać, dążyć do jeszcze wyższego poziomu sportowego.

Wygrana zespołu na Turnieju Międzynarodowym w Paryżu, którego organizatorem była Federacja Światowa, dała nam nominację na Mistrzostwa Świata 2014 r. w Orlando. Bardzo wysokie koszty związane z wyjazdem udaremniły dziewczynom udział w najbardziej znaczących zawodach i przekreśliły nasze marzenia.

Cieszymy się jednak z możliwości wyjazdu na Mistrzostwa Europy do Anglii, który również nie był tani. Tę szansę dali nam sponsorzy i ludzie dobrej woli którym pragnę w imieniu swoim i dziewcząt serdecznie podziękować.

Szczególne podziękowania kierujemy do Pana Burmistrza Tyczyna **Jana Hermaniuka**, Prezesa Firmy EKO-STRUG Pana **Zbigniewa Mozdżenia**, Prezesa Banku Spółdzielczego Pana **Mirosława Stępienia**.

Za pomoc dziękujemy Prezesowi firmy DIGIT-AL i naszemu menagerowi Panu **Andrzejowi Lesiakowi**, Dyrekcji Szkoły Podstawowej w Tyczynie oraz niezastąpionym

paniom: **Katarzynie Krzak** - Sekretarzowi Zespołu oraz **Dorocie i Małgorzacie Szydełko**, prezesom „Flimero”.

Korzystając z okazji w imieniu organizatorów UKS Flimero i Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury im. Katarzyny Sobczyk. Jeszcze raz dziękuję wszystkim, którzy przyczynili się do zorganizowania Grand Prix Pucharu Polski zawodów w których uczestniczyło ponad 500 zawodniczek i zawodników z południowej i centralnej Polski: Burmistrzowi Tyczyna - panu **Janowi Hermaniukowi**, Radzie Osiedla w Tyczynie, Dyrekcji Szkoły Podstawowej w Tyczynie, Firmie Szik, Firmie DIGIT-AL, Firmie ABcar-AUTO, Firmie KOBİ, Bankowi Spółdzielczemu w Tyczynie, Spółdzielni Telekomunikacyjnej OST, Państwu **Renacie i Januszowi Dziak** - Szkółka Drzew i Krzewów Ozdobnych, Pani **Marii Hadale** - opiece medycznej, paniom **Agacie Krzak i Patrycji Magdzie** - prowadzącym zawody, Ochotniczej Straży Pożarnej, **Waldkowi Zielińskiemu** - obsłudze muzycznej, byłym i teraźniejszym zawodniczkom, wszystkim zaangażowanym rodzicom z zespołu „Flimero” oraz **Arturowi Jezior-skiemu, Tomkowi Kuśnierzowi i Piotrkowi Bockowi**

ze sportowym pozdrowieniem
Jolanta Magda

Pani **Marii Sikorze**

naszej krawcowej, która od 13 lat szyje dla nas stroje, życzymy szybkiego powrotu do zdrowia!

Zespół Flimero

Pani Dyrektor
Lidii Kupiszewskiej
wyrazy współczucia z powodu śmierci

MAMY

składają: Dyrekcja, Grono Pedagogiczne i pracownicy Publicznego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Tyczynie

Pani **Bogumile Świst**
wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

MĘŻA

składa: Burmistrz oraz pracownicy Urzędu Miejskiego w Tyczynie

70. rocznica akcji „Burza” – bitwy o Tyczyn

26 lipca 2014 r. przypadła 70. rocznica akcji „Burza” – walki stoczonej przez żołnierzy Armii Krajowej w Tyczynie z żołnierzami Wehrmachtu stacjonującymi w mieście. W bieżącym roku przypada też 25-lecie Koła Świątowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej w Tyczynie, którego pierwsze zebranie odbyło się 17 lipca 1989 r.

Już jesienią 1939 r. rozpoczęło się organizowanie Związku Walki Zbrojnej, przemianowanego w 1942 r. na Armię Krajową. Również w Tyczynie powstała Placówka Armii Krajowej „Topola”, której komendantem był **kpt. Jan Rabczak „Dąb”**. Ponad dwa lata intensywnej pracy organizacyjnej i szkoleniowej doprowadziły stan liczebny placówki do ilości odpowiadającej sile batalionu piechoty, składającego się z 3 kompanii. Niestety tylko ok. 20% żołnierzy mogło być uzbrojonych. Dodatkowo istniały 3 grupy dywersyjne znajdujące się w stałym pogotowiu. Do walki 26 lipca 1944 r. stanęło ok. 185 żołnierzy AK przeciwko 140 żołnierzom Wehrmachtu. Żołnierze AK w pierwszej fazie bitwy zajęli prawie całą Tyczyn, wypierając Niemców do ich głównej siedziby w budynkach Sądu Grodzkiego i okolicznych, lecz po przybyciu posiłków niemieckich (własowców) z ciężkimi karabinami maszynowymi AK-owcy zmuszeni byli cofnąć się na linię cmentarza i granicę Tyczyna z Hermanową. Ostatecznie jednak Niemcy wycofali się z Tyczyna pozostawiając nienaruszone warsztaty naprawy samochodów. 26 lipca 1944 r. o godz. 23.00 Tyczyn był wolny. Walki drugiego dnia z przejeżdżającym przez miasto wrogiem pozwoliły na zdobycie kilkunastu ciężarówek z wyposażeniem i amunicją. Niestety śmierć

poniosło 12 żołnierzy AK w czasie walki i zdobywając broń, oraz kilkunastu mieszkańców Tyczyna zamordowanych przez własowców. Pamięć o nich pozostaje w naszym społeczeństwie ciągle żywa.

Obchody upamiętniające wydarzenia sprzed 70 lat odbyły się 27 lipca br. w Tyczynie. Rozpoczęła je Msza Święta w intencji poległych i zmarłych żołnierzy AK Placówki „Topola”. Koncelebrze przewodniczył J.E. ks. Biskup **Jan Wątroba** Ordynariusz Diecezji Rzeszowskiej w asyście ks. Prałata **Adama Pietruchy** Proboszcza Parafii w Borku Starym, Ojca **Stanisława Obara** Przeora Klasztoru Ojców Dominikanów w Borku Starym i ks. **Mariana Czenczka** Proboszcza Parafii w Tyczynie. Obecny był również ks. **Wiesław Bednarz** Proboszcz Parafii w Hermanowej. Homilię w trakcie Mszy Św. wygłosił J.E. ks. Biskup Jan Wątroba.

Drugą częścią obchodów był apel poległych przy mogile żołnierzy AK Placówki „Topola” na cmentarzu parafialnym w Tyczynie, którzy zginęli w czasie bitwy o Tyczyn. Modlitwę poprowadził J.E. ks. Biskup Jan Wątroba. Apel poległych przeprowadził **ppłk Tadeusz Homa** reprezentujący na uroczystościach Wojsko Polskie. Następnie na mogile wieńce złożyli przedstawiciele Zarządu

Podkarpackiego Okręgu Świątowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej w Rzeszowie z Prezesem **kpt. Aleksandrem Szymańskim**, Podkarpackiej Rady ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych z Przewodniczącym **Stanisławem Mićkałem**, Posłem do Parlamentu Europejskiego **Stanisław Ożóg** ze Starostą Rzeszowskim **Józefem Jodłowskim**, przedstawicielką Wojewody Podkarpackiego **Małgorzata Guła**, Burmistrza Tyczyna **Jan Hermaniuk** z Przewodniczącym Zarządu Osiedla w Tyczynie **Janem Naporą**, przedstawiciele Rady Miejskiej w Tyczynie z Przewodniczącym **Adamem Skowrońskim** oraz w imieniu Koła ŚZZAK w Tyczynie **Stanisław Obara** i w imieniu Towarzystwa Przyjaciół AK **Krzysztof Skotnicki**.

Kolejnym punktem obchodów było okolicznościowe spotkanie pokoleń w sali M-GOK w Tyczynie. Uczestniczyli w nim wszyscy zaproszeni goście, żołnierze AK z Prezesem Koła ŚZZAK w Tyczynie **por. Stefan Obara** i **mjr Mieczysław Skotnicki**, członkowie Związku Strzeleckiego „Strzelec” z Rzeszowa z komendantem inspektorem ZS **Markiem Matulą**, członkowie Związku Strzeleckiego „Strzelec” i Orląt z Tyczyna z dowódcą **ks. Bogdanem Tęczą**, gospodarz M-GOK **Zofia Matys** oraz mieszkańcy miasta.

Spotkanie rozpoczęło się od przywitania gości i prelekcji wygłoszonej przez kierującego organizacją uroczystości **Janusza Skotnickiego**. Dotyczyła ona przedstawienia w wielkim skrócie wydarzeń z dnia 26 lipca 1944 r. w naszym mieście. Opis wsparty był multimedialną prezentacją map przedstawiających ruchy wojsk w czasie bi-

Stefania Obara - Małgorzata Guła

Tadeusz Mrocza - Aleksander Szymański

twy. Wystąpienie zostało połączone z promocją książki „Chwalebne dziedzictwo” napisanej przez **Stefanię Obarę i Mieczysława Skotnickiego**. W książce przedstawiona została sytuacja ludności w czasie wojny, opisany przebieg bitwy o Tyczyn, powojenne tragiczne losy jej uczestników, a w końcowej części przedstawiona historia 25-lecia działalności Koła ŚZZAK w Tyczynie. Zaprezentowany został również okolicznościowy medal wybity na okoliczność 70 rocznicy akcji „Burza” i 25-lecia Koła ŚZZAK w Tyczynie.

Następnie przedstawicielka Wojewody Podkarpackiego Małgorzata Guła wręczyła medale „Pro Patria”, które przyznał Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych – Minister **Jan Stanisław Ciechanowski**. Uhonorowani medalami zostali: **por. Stefania Obara „Stefa” i mjr Mieczysław Skotnicki „Głóg”**.

Kolejne odznaczenia pamiątkowe „Za zasługi dla ŚZZAK” wręczył **kpt. Aleksander Szymański** Prezes Zarządu Okręgu Podkarpackiego ŚZZAK czworgu zasłużonym Kolegom-Kombatantom z Tyczyna i Chmielnika: **ppor. Józefie Miodońskiej „Rzutna”, por. Tadeuszowi Mrocze „Lew”, por. Stefanowi Pajdzie „Funio” i por. Adolfowi Leszczyńskiemu „Rybak”**. Docenił także członków nad-

Krzysztof Kowalczyk i Aleksander Szymański

zwyczajnych i sympatyków Koła ŚZZAK w Tyczynie, którzy wykazali się szczególnymi osiągnięciami w upamiętnianiu historii Placówki „Topola”, wręczając im pamiątkowe dyplomy uznania.

Wystąpienia gości, występ **Małgorzaty Chruściel**, śpiewającej piosenki partyzanckie do akompaniamentu **Klaudiusza Szpytmy** oraz obiad żołnierski zakończyły okolicznościowe spotkanie.

Zarówno książka jak i medal na zakończenie spotkania zosta-

ły przekazane w promocji każdemu uczestnikowi. Było to możliwe dzięki dofinansowaniu uroczystości z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich oś 4 Leader. Z wnioskiem o dofinansowanie wystąpiła Parafia w Tyczynie w partnerstwie z Kołem ŚZZAK w Tyczynie oraz M-GOK w Tyczynie. Składamy również podziękowanie panu **Romanowi Rybce** za coroczny bezpłatny transport w czasie uroczystości.

ZOFIA DOMINO - PREZES TMZT

„Burza” o Tyczyn 26-30 lipca 1944 r. – pamięć o niej trwa

26 lipca 2014 r. minęła 70 rocznica rozpoczęcia pięciodniowej bitwy o Tyczyn przeprowadzonej w ramach akcji „Burza” – zrywu po-

wstańczego Żołnierzy Armii Krajowej poprzedzającego wkroczenie na ziemie polskie Armii Czerwonej. Na terenie Tyczyna akcję „Burza”

prowadziła placówka „Topola”, którą dowodził komendant placówki **kpt. Jan Rabczak ps. „Dąb”**. 30 lipca 1944 r. w wyniku działalności partyzantów Tyczyn i sąsiednie wsie były wolne, a na budynku magistratu zawisła biało-czerwona flaga.

W czasie akcji Burza prowadzonej w Tyczynie, zginęli żołnierze Armii Krajowej i Batalionów Chłopskich: z Tyczyna – **Kazimierz Paśko, Leopold Cybulski, Z Hermanowej – Józef Pięta, Tadeusz Surówka, Jan Krzanowski, Jan Hałoń**; ze Straszysła – **Józef Leszkiewicz, Augustyn Krzysztoń, Józef Materna, Józef Leś**.

Żołnierze zostali pochowani we wspólnej mogile na której w 1957 r. wybudowano pomnik i wmurowano tablicę upamiętniającą poległych w walce z okupantem.

Dzieci przy zbiorowej mogile pomordowanych mieszkańców Tyczyna

Ciąg dalszy na stronie 16

„Burza” o Tyczyn...

Ciąg dalszy ze str. 15

Podczas trwania walk o Tyczyn w dniu 26 lipca 1944 r. przybyli z Rzeszowa SS-mani w odwecie za podjętą przez partyzantów walkę urządzili obławę ludności cywilnej. Przemierzając się drogą od Białej ulicą Grunwaldzką, osiedlem Pułanek po Hermanową, zamordowali: **Jana Ziębę, Jana Domino, Władysława Knutla, Helenę Hałas, Agatę Staniek, Jadwigę Kościółek, Józefa Wojtyńkiewicza, dr Władysława Mackiewicza, inż. Mieczysława Podhajskiego, Edwarda Kyca, Franciszka Bartoszkę, Jana Runiewicza, Alojzego Pocieszyciela.** Szczęśliwie przeżył całą serię strzałów **Kazimierz Matuła.**

Zamordowani cywile spoczęli w większości w zbiorowej mogile w dolnej części tyczyńskiego cmentarza.

W dniu 25 lipca 2014 r. dzieci uczestniczące w zajęciach wakacyjnych organizowanych przez M-GOK w Tyczynie wraz z panią **Martyną Kłos** oraz przedstawicielami Zarządu Towarzystwa Miłośników Ziemi

Dzieci przy grobie żołnierzy Armii Krajowej i Batalionów Chłopskich

Tyczyńskiej – **Zofią Domino i Elżbietą Baran,** zapaliły znicze i złożyły wiązanki białe – czerwonych kwiatów na grobie żołnierzy AK i BCh oraz wspólnej mogile pomordowanych przez Własowców mieszkańców Tyczyna w czasie akcji „Burza”.

2 sierpnia br. uczestnicy wycieczki „Po Państwie Tyczyńskim” organizowanej przez TMZT odwie-

dzili tyczyńską nekropolię, gdzie zapoznali się w wydarzeniach rozgrywających się w Tyczynie 70 lat temu w dniach 25-30 lipca 1944 r. Na mogiłach żołnierzy i pomordowanych w tamtych dniach mieszkańców Tyczyna, zapalono znicze, a w modlitwach polecono ich dusze Bożemu Miłosierdziu.

ELŻBIETA DOMINO

Wycieczka TMZT

W tym roku przypadają dwie ważne rocznice: 100-lecie wybuchu i Wojny Światowej oraz 75-lecie II Wojny Światowej. Te dwie rocznice wpisują się w historię Tyczyna i okolic. W związku z tym naszym celem było odwiedzić miejsca związane z historią miasta.

Udaliśmy się w kierunku Głogowa. Na skraju lasu, przy parkingu znajduje się pomnik ofiar hitleryzmu. Niedaleko od tego miejsca, w głębi lasu, dwie zbiorowe mogiły około 5000 Żydów rozstrzelanych przez Niemców w lipcu i sierpniu 1942 r., przywiezionych z rzeszowskiego getta. Wśród nich byli też Żydzi z Tyczyna.

Przy tym pomniku w skupieniu i zadumie złożyliśmy wiązankę kwiatów, został zapalony przez nas znicz. Warto było zauważyć leżące na pomniku kamienie – były to znaki, że to miejsce odwiedzają Żydzi, gdy jadą do Leżajska modlić się przy grobie cadyka.

Następnie udaliśmy się do Głogowa. W kościele, w którym znajduje się cudowny obraz NMP Śnież-

nej – mile przyjął nas ks. proboszcz, który zapoznał nas z historią obrazu i rozwojem jego kultu. Na skutek starań od 2009 r., nastąpi koronacja cudownego obrazu MB Głogowskiej w maju 2015 r.

O historii miasteczka, jego rozwoju, opowiedział nam przewodnik (członek rady parafialnej). Podziwialiśmy duży rynek, pięknie ukwiecone skwery, odnowione zabudki, chodniki oraz nowe osiedle „Niwa”.

W Leżajsku w Bazylice uczestniczyliśmy we mszy św., o godzinie 12.00, którą odprawili przed cudownym obrazem **ks. proboszcz Marian Czenczek i o. Mariusz.** O historii Bazyliki opowiedział nam brat Bernard. Ta Bazylika została ufundowana przez Annę Pilecką – Opalińską i Łukasza Opalińskiego jako wotum dziękczynne za zwycięstwo nad „diabłem łańcuckim” Stanisławem Stadnickim. Anna Pilecka była właścicielką Tyczyna, a Stadnicki dokonał zbrojnego najazdu na Tyczyn, spalił go, zniszczył kościół i zbezczeszczył Najświętszy Sakrament.

Z Bazyliki udaliśmy się pod kirkut, który w hierarchii świętych miejsc chasydyzmu zajmuje szczególne miejsce. Grób cadyka Elimelecha w Leżajsku jest zaraz po Ścianie Płaczu w Jerozolimie najbardziej poważanym miejscem modlitwy Żydów.

W Sokołowie modliliśmy się w kościele PW. Jana Chrzyciela przed obrazem MB Królowej Świata – Opiekunki Ludzkich Dróg – obraz koronowany 8 czerwca 2013 r.

Kolejny etap naszej wycieczki to wieś Mazury, gdzie był wikariuszem ks. Stanisław Bąk, tam budował kościół mimo wojny i niemieckiej okupacji. Ofiarnie włączył się w działalność konspiracyjną, za co został aresztowany, ukarany wieloletnim więzieniem, torturowany. Przebywając tam na parafii przeżył osobistą tragedię. W Czelatycach, rodzinnej miejscowości ks. Bąka, 8 marca 1943 r. został zamordowany przez Niemców jego ojciec Wincenty Bąk wraz z 7-miesięcznym wnukiem. Powodem zabójstwa była pomoc, jaką ojciec księdza udzielił miejscowym Żydom – Jaśkowi Katzowi oraz Dawidowi i Fajdze Mejllech.

Zobaczyliśmy kościół budowany

przez ks. Bąka oraz pomnik, który ufundowali parafianie wsi Mazury. Na postumencie sylwetka ks. Bąka i „Symeona” – bardzo religijnego i szlachetnego parafianina.

Serdecznie i ze wzruszeniem opowiadał nam o historii Mazur, księdzu St. Bąku – obecny proboszcz **ks. Jan Prucnal**. Mile by-

liśmy zaskoczeni zaproszeniem na poczęstunek przez ks. proboszcza w ogrodach.

Dziękujemy za zorganizowanie tej wycieczki a zarazem pielgrzymki, koleżance prezes TMZT – **Zofii Domino**, która na trasie była naszym przewodnikiem, jak zawsze solidnie przygotowana do przekazania

uczestnikom odpowiedniej wiedzy i informacji odnośnie odwiedzanych miejsc, za piękne nawiązywanie – łączenie faktów historycznych związanych z historią Tyczyńna i okolic.

Wdzięczni jesteśmy również za przewodnictwo duchowe, by był z nami ks. proboszcz dr Marian Czenczek.

BOGUMIŁA MOTYKA

Odślonięcie tablicy przy kapliczce Matki Bożej

11 sierpnia br. przy kapliczce Matki Bożej przy ul. Mickiewicza w Tyczyńnie zebrali się okoliczni mieszkańcy, by pod przewodnictwem **ks. dr Mariana Czenczka**, proboszcza parafii tyczyńskiej wspólnie odsłonić tablicę upamiętniającą wydarzenia sprzed 142 lat, które zaowocowały wybudowaniem kapliczki.

Kapliczkę ufundowała Anna Morawska, bona rodziny Wodzikich jako wotum dziękczynne „gdy w nieszczęśliwym wypadku w roku 1871 jadąc z dzieckiem ich, dyszel się złamał, konie spłoszone uniósł i kareta się wywróciła. Matka Najświętsza, której opiece się oddała, od kalectwa – a może i śmierci, ich zachowała.”

Kapliczka, która została odnowiona staraniem okolicznych mieszkańców i ponownie poświęcona w październiku 2013 r. jest obiektem zainteresowania przejeżdżających obok. Dzięki tablicy, oprócz podziwiania urody zbudowanej z piaskowca kapliczki mogą poznać jej ciekawą historię.

**BEZPŁATNE PORADY
PRAWNE
TEL: 17/ 77 - 90 - 069**

**„... A lato było piękne tego roku...”
„...A na ziemi tego roku było tyle wrzосу na bukiety...”**

Cytaty stanowiące tytuł tegoż artykułu zaczerpnięte zostały z wiersza K.I. Gałczyńskiego pt. **„Pieśń o żołnierzach z Westerplatte”** poświęconego obrońcom skrawka polskiej ziemi na Westerplatte, zaatakowanego przez niemieckiego najeźdźcę 1-go września 1939 r. o godz. 4.45, co dało początek II wojnie światowej. Bohaterska załoga przez 7 dni dzielnie broniła swojej placówki - lecz wróg okazał się silniejszy i poddanie się było jedynym wyjściem, aby uniknąć bezsensownej śmierci.

Właśnie we wrześniu br. obchodzimy 75 – rocznicę wybuchu II wojny światowej, która w czasie 6 lat pochłonęła wiele ofiar.

A jak w Tyczynie wyglądały 75 lat temu pierwsze miesiące pożogi wojennej?

O zagrożeniu ze strony III Rzeszy Polacy dowiedzieli się z sejmowego przemówienia pod koniec sierpnia 1939 r. mobilizacja świadczyła o zbliżającej się wojnie. Mieszkańcy Tyczyna i okolic żyli zwykłymi codziennymi sprawami latem 1939 r. Pogoda typowo letnia: gorący sierpień, z czym związane były gwałtowne burze, co sprzyjało rolnikom w pracach żniwnych. Uczniowie i studenci odpoczywali na wakacjach. Gdy 1 września wojska niemieckie przekroczyły granice Polski, bez wypowiedzenia wojny, to w Tyczynie oddziały niemieckie pojawiły się 9 września ok godziny 14.00, przejeżdżając w kierunku Białowej.

Pierwszymi ofiarami okupacyjnego terroru byli dwaj mieszkańcy Tyczyna **Leon Stromczyński i Józef Malczyński**, którzy w pierwszych dniach wojny pojechali na wschód za cofającym się wojskiem polskim. Zginęli 19 września 1939 r. pod Lwowem zabici serią z sowieckiego karabinu maszynowego strzelającego w tłum do ludności cywilnej.

Wkrótce na murach miasteczka ukazały się plakaty obwieszczające „nowy porządek” zabraniając mieszkańcom zgromadzeń ulicznych oraz udzielania pomocy żołnierzom Wojska Polskiego przedostającym się w stronę Węgier. Po godzinie 19.00 obowiązywała godzina policyjna, w czasie której nie wolno było opuszczać domów.

Leon Stromczyński

Stefan Kocój

Władysław Mazurek

Szczegółowo został opracowany nakaz oddawania posiadanej broni i radiodiodników. Posiadanie broni przypłaciło życiem dwóch mieszkańców Tyczyna. Były kierownik szkoły i znany działacz społeczny **Wilhelm Rożkiewicz** został rozstrzelany 8 listopada 1939 roku w ogrodach ojców Bernardynów w Rzeszowie wraz z siedmioma innymi skazanymi. **Wincenty Gutkowski** zmaltretowany w więzieniu i rozstrzelany jesienią 1939 r. za niezdanie broni myśliwskiej. Akcja niszczenia inteligencji i działaczy społecznych dotyczyła szczególnie nauczycieli i księży. Już 29 września Niemcy zajęli większą część plebanii na kwatery. W listopadzie 1938 r. gestapo wdarło się w nocy na plebanie i wywiozło księży do rzeszowskiego więzienia, skąd po przeprowadzonym śledztwie wypuszczono ich na wolność.

Elementem walki z polskością było odsunięcie młodzieży od szkolnictwa średniego.

Program szkół powszechnych ograniczono usuwając historię i geografii a język polski – zredukowano do minimum. Wprowadzono nakaz zdania wszystkich przedwojennych książek szkolnych.

W najtrudniejszym okresie srogiej zimy 1939/40 dokonano przetrzutu wszystkich kierowników szkół powszechnych, aby ograniczyć ich wpływ na miejscowe społeczeństwo.

Tyczyński kierownik szkoły wysłany został do Kolbuszowej, a na jego miejsce sprowadzono tamtejszego. Aresztowano burmistrza Tyczyna z okresu międzywojennego **Stefana Kocoja**, robotnika Tadeusza Klimasza, a z początkiem 1940 – dwóch studentów: **Zbigniewa Majkę i Władysława Mazurka**. Do tych ofiar zaliczyć należy również **Władysława Wencę**. Stefanowi Kocojowi udało się wyjść z rzeszowskiego więzienia, Władysław Wenc przeszedł obóz w Oświęcimiu, pozostali zginęli.

Na miejsce zwolnionego w listopadzie 1939 r. Stefana Kocoja powołano swojego człowieka – Jerzego Heucherta, którego nieograniczone rządy zapanowały odtąd w Tyczynie.

W ślad za wyniszczaniem inteli-

Władysław Wenc

gencji rozpoczęto grabież dóbr kultury. Na potrzeby niemieckiej armii zarekwirowano dzwony z miejscowego kościoła pozostawiając jedynie sygnaturkę.

Z cmentarza zabrano marmurowe pomniki, zniszczono bogaty księgozbiór biblioteki żydowskiej i tyczyńskiego Związku Polskiej Kształcącej się Młodzieży. Jednak część tych księgozbiorów uratowali na początku września 1939 r. członkowie Związku, a cenniejsze pozycje ukryli **Jan i Mieczysław Skotniccy**. Miejscowy folwark wraz z pałacem po ucieczce ostatniego właściciela **Witolda Uznańskiego**, przeszedł w ręce Niemca – Sztaufera. Do prac polowych wykorzystywano miejscowych żydów oraz służbę folwarczną.

Młodzież, która po ukończeniu 16 lat nie wykazała się dowodem pracy kierowana była na roboty do Niemiec. Represje na ludności żydowskiej stanowiły kolejną akcję zorganizowaną na dużą skalę.

Już podczas wkroczenia do Tyczyńska pierwszych jednostek armii niemieckiej – miały miejsce wypadki rozbijania żydowskich sklepów, bicia Żydów przez niemieckich

Zbigniew Majka i Zofia Wenc

żołnierzy, zabieranie Żydom dobytku, ogoławanie ich z majątku. Nikomu jednak wówczas nie przyszło do głowy, że jest to narodów przeznaczony na zagładę.

Okupacja w swej początkowej fazie najmniej dotknęła środowisko wiejskie regionu tyczyńskiego. Zbiory zdążono zebrać na czas, a ceny produktów rolnych znacznie poszły w górę. Wieś na razie nie represjonowana przez okupanta, jako tako zabezpieczona przed zimą, czekała spokojnie na rozwój wydarzeń powtarzając w czasie zimy 1939/40 slogan: **Im słoneczko wyżej, tym Sikorski bliżej.**

Bibliografia:

„600lat Tyczyńska”, M. Skotnicki „Zachować pamięć”, J. Szczypek: „Placówka ZWZ – AK Tyczyń”.

Temat ten zostanie szerzej omówiony na **uroczystości rocznicowej** (100-lecie I Wojny Światowej i 75-lecie II Wojny Światowej), zorganizowanej przez **Towarzystwo Miłośników Ziemi Tyczyńskiej** i **Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej** w Tyczyńsku w dniu **21 września 2014 r. o godz. 17.00** w **Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury** w Tyczyńsku. Zapraszamy!

Pani **Bogumile Świst**

wyrazy szczerego współczucia z powodu śmierci

MĘŻA

składają: Sołtysi

Pani **Teresie Bober**

wyrazy współczucia z powodu śmierci

TEŚCIOWEJ

składają: Burmistrz oraz pracownicy Urzędu Miejskiego w Tyczyńsku

Europejskie Dni Dziedzictwa 2014 Tyczyn

Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Tyczynie oraz Towarzystwo Miłośników Ziemi Tyczyńskiej mają przyjemność zaprosić do uczestnictwa w **Europejskich Dniach Dziedzictwa 2014 Tyczyn** nad którymi patronat objął Burmistrz Tyczyna **dr Jan Hermaniuk**.

Dziedzictwo – źródło tożsamości – to hasło kolejnej, XXII już edycji Europejskich Dni Dziedzictwa w Polsce. Temat jest powiązany z wieloma aspektami, które czerpią z naszej wspólnej przeszłości, jak poczucie przynależności do własnej społeczności czy narodu, więź z historią, językiem, tradycją i rodziną. Tożsamość daje szansę zrozumienia szerszego kontekstu relacji z otoczeniem a co za tym idzie

umożliwia bardziej świadome obcowanie z kulturą i tradycją. W programie wydarzenia:

20 września Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie:

> godz. 12.00 – 16.00 warsztaty rękodzieła – **Papierowa Wiklina z Anną Lewanowicz – Domino** realizowane w ramach projektu Jestem Eco – Jestem Spoko;

> godz. 10.00-14.00 **Jarmark produktów regionalnych i rękodzieła ludowego** (plac przy Centrum Dziedzictwa i Informacji Turystycznej w Tyczynie);

> godz. 18.00 „W podróży: **Zdobycie Spitzbergenu Rzeszowiankiem**” – wernisaż wystawy fotografii podróżniczej oraz spotkanie z uczestnikami rejsu na Spitzbergen. Spotkanie poprowadzi **Janusz Płodzień**.

21 września M-GOK Tyczyn:

> godz. 16.00 Prezentacja **„Tyczyn w obliczu I wojny Światowej”- Maciej Terczyński;**

> godz. 16.30 wykład **„Tyczyn w pierwszych miesiącach okupacji hitlerowskiej”- Elżbieta Baran;**

> godz. 17.00 wernisaż wystawy **„Poszli gdy Ojczyzna wzywała”** oraz **koncert pieśni patriotycznych w wykonaniu Chóru Sancta Musica pod kierownictwem Agnieszki Fudali.**

Na wszystkie wydarzenia w ramach EDD wstęp wolny.

Prosimy o rezerwację miejsc na warsztaty pod nr tel. 17 23-02-327.

Chętnych do uczestnictwa w Jarmarku prosimy o rezerwację stoisk pod numerem tel. 17 23-02-327.

Jestem eko - jestem spoko

Grupa Nieformalna Eko-seniorki, Barbara Czechowicz, Krystyna Chabaj, Krystyna Nowak we współpracy z Podkarpackim Stowarzyszeniem Pracowników Pomocy Społecznej oraz Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie mają przyjemność zaprosić do udziału w projekcie **„Jestem eko-jestem spoko”**.

Jest to nietuzinkowy projekt edukacji ekologicznej adresowany do osób w wieku od 5-105 lat.

Jeżeli chcesz by Twoja Gmina była ładna, czysta, pełna zieleni i pięknej przyrody musisz dołączyć do nas i wziąć udział w naszym projekcie. Cykl warsztatów rękodzieła ekologicznego z pracownią Zielono Mi, wieczorne spotkania dotyczące ekologicznej żywności, ziołolecznictwa, ekologicznego stylu życia, edukacyjne warsztaty ekologiczne dla dzieci i młodzieży oraz eko-gra miejska z ZHP i ZMW Wici. Miejsce realizacji projektu to Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie.

Projekt wystartował już 28 sierpnia (warsztaty „Papierowa wiklina” z Anną Leanowicz Domino).

Kolejne warsztaty odbędą się **11 września (czwartek) godz. 16.30** oraz w ramach **Europejskich Dni Dziedzictwa 20 września (sobota) godz. 11.00.**

Rezerwacja miejsc na warsztaty pod numerem tel. 17 23-02-327. Nie zwlekaj bądź eko już od dziś!

Możesz wesprzeć projekt „Jestem eko-jestem spoko” przynosząc do CDKiIT plastikowe butelki, nakrętki oraz gazety, powstaną z tego piękne ozdoby do domu oraz biżuteria, które będzie można podziwiać podczas finału projektu.

Projekt edukacji ekologicznej „Jestem eko-jestem spoko” dofinansowano ze środków Programu „Działaj Lokalnie VIII” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce” oraz Ośrodek Działaj Lokalnie Fundacji Generator Inspiracji.

RZESZOWIANKA

Zamów do domu
Kupuj w sklepie
tel.: 17 229 80 90

www.rzeszowianka.pl
www.facebook.com/Rzeszowianka.pl

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

POLISH-AMERICAN
FREEDOM FOUNDATION

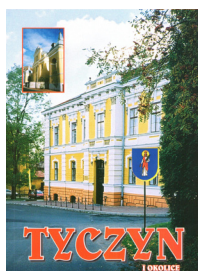
**AKADEMIA ROZWOJU
FILANTROPII W POLSCE**

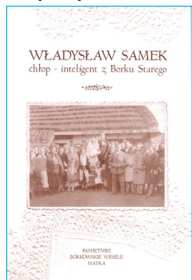
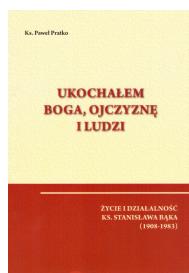
Książki, które można zakupić w Urzędzie Miejskim w Tyczynie - pokój nr 25

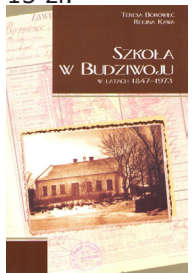
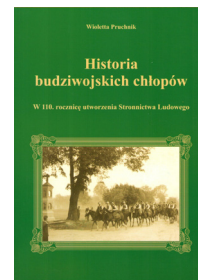
- *Samorząd lokalny - istota, efekty i doświadczenia* - 10 zł.
- *Tyczyn i okolice* - 10 zł.

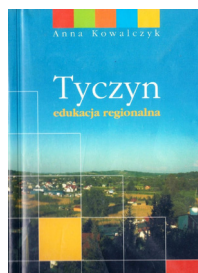
- *Z pokolenia na pokolenie. Wspomnienia nauczycielskie* - 15 zł.
- *Ukochałem Boga, Ojczyznę i ludzi. Życie i działalność ks. Stanisława Bąka (1908-1983)* - 10 zł.

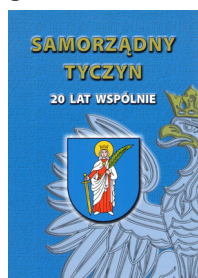
- *Władysław Samek. Chłop - inteligent z Borku Starego* - 15 zł.
- *Historia budziwojskich chłopów* - 15 zł.

- *Szkoła w Budziwoju w latach 1847-1973* - 15 zł.
- *Tyczyn edukacja regionalna* - 15 zł.

- *Kartki z dziejów Tyczyny i okolic* - 15 zł.
- *Samorządny Tyczyn. 20 lat wspólnie* - 10 zł.

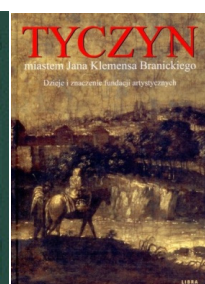
- *Gmina Tyczyn i okolice* - 10 zł.
- *Żołnierzywi Niepodległej. Księga dedykowana śp. gen. Mieczysławowi Huchli* - 30 zł.

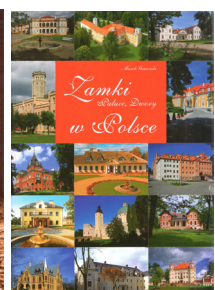
ALBUMY

- *Ziemia tyczyńska z bliska i z daleka* - 35 zł.
- *Tyczyn miastem Jana Klemensa Branickiego. Dzieje i znaczenie fundacji artystycznych* - 30 zł.

- *100 Miast Kazimierza Wielkiego* - 110 zł.
- *Zamki, Pałace, Dwory w Polsce* - 45 zł.

POEZJE

- *Muzyka serca*, Anna Mirosława Nowak, - 5 zł.
- *Matka Boża Urzekająca*, Mieczysław Skotnicki - 15 zł.
- *Powrót do korzeni*, Alicja Pałka - 15 zł.

BURMISTRZ TYCZYNA INFORMUJE

Ciąg dalszy ze strony 3

W parafiach naszej gminy miały miejsce dożynki parafialne, zaś w niedzielę 24 sierpnia odbyły się dożynki gminne. W bieżącym roku miały one szczególnie bogatą oprawę, bowiem gościliśmy zespół ludowy i artystyczny oraz delegację władz samorządowych z węgierskiej gminy Ludanyhalaszi z burmistrzem Imre Kovacssem na czele. Była to ze strony węgierskiej rewizyta, bowiem w czerwcu br. nasze zespoły - Tyczyniacy i Młodzi Tyczyniacy, przebywali z występami na Węgrzech, gdzie spotkali się z wielką serdecznością i gościnnością. Staraliśmy się naszych węgierskich gości przyjąć równie serdecznie, w myśl zasady serce za serce. Bardzo za to dziękuję naszym zespołom, MGOK i Radzie Osiedla Tyczyn z jej przewodniczącym panem Janem Naporą. Nasi węgierscy przyjaciele i my zgodnie chcemy tę współpracę kontynuować i rozwijać.

Księżom proboszczom, starostom dożynek, zespołom i korowodom dożynkowym, pracownikom M-GOK, sołtysom i radom sołectkim oraz wszystkim osobom, które przyczyniły się do tego aby tegoroczne Święto Plonów było godne i piękne z serca dziękuję.

Godna odnotowania była wizyta w Tyczynie „Muzeum na Kółkach”, promującego dziedzictwo i współczesność kultury żydowskiej oraz towarzyszące jej liczne, starannie przygotowane wydarzenia. Za pomoc w organizacji tego przedsięwzięcia słowa uznania należą się naszemu Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Towarzystwu Miłośników Ziemi Tyczyńskiej.

Z okazji nowego roku szkolnego dzieciom i młodzieży, rodzicom i nauczycielom, życzę, aby praca, nauka i wychowanie, były radością i pięknie służyły osobistemu rozwojowi.

**Burmistrz Tyczyna
dr Jan Hermaniuk**

Impresje poetyckie prezentuje Adam Janiec

iloma słowami wypełnić was Bieszczady

łąka ogłuszała świerszczowaniem
las nucił drwali pieśń
strumienie chłodnej wody
szeptały słowa poety

dalekie echa
ścigały
welony mgieł płynących
ranek przemywał oczy

stałem pośrodku
spokój wyglądał czoło
przeżyły się wzgórza

moje spojrzenie coraz dalej
zielono nad Soliną
nieskończenie

KAZIMIERZ BALAWEJDER - absolwent Średniego Studium Zawodowego o kierunku społeczno-prawnym, z zamiłowania poeta i animator kultury. Swoje utwory publikował w prasie krajowej i polonijnej oraz portalu literackim *E-Literaci*. Jest współautorem kilkunastu zbiorów i almanachów poetyckich. Wielokrotnie nagradzany i wyróżniany w konkursach poetyckich krajowych i zagranicznych. W 2006 i 2008 r. nominowany przez Miesięcznik Kulturalny *Ex Libris 43 bis* do nagrody głównej „Wielki Bilet” – Poeta Roku w konkursie „Podróż Poetycka”. Opublikował następujące zbiory poezji: *idę gdzie czeka wiersz*, *Coś się skończyło, coś się zaczyna*, *Wydłużone cienie* oraz arkusze poetyckie *Byłeś, Jesteś, Będziesz*.

powroty

świt przemywa oczy
niedomkniętą furtką
przenika bezszelestnie
starsi wychodzą do lasu

na ścianach portrety przodków
myśli moje
zasiewają ciszę
tyle pytań
w zapatrzonych oczach

zacznę od dziadka
należy do wiecznie żywych
tutaj chłopiec
pośród szczęśliwych

na półce połówkę fotografie
prawdziwe historie
o tu babcia
w pozłocistym zbożu

mam ich
każdego dnia
przypominam

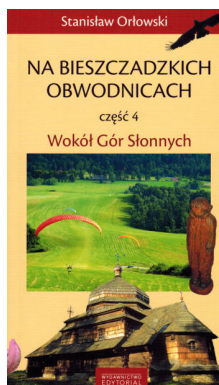
Półka z książkami poleca Alicja Kustra

Wakacje dobiegają końca, mamy jednak nadzieję, że pogoda w nadchodzących tygodniach, sprzyjać będzie wycieczkom w rodzinny gronie. W dzisiejszej półce z książkami chcę zachęcić Państwa do odwiedzenia Gór Słonnych. Zanim jednak wybierzemy się w podróż, warto sięgnąć po najnowszy przewodnik **Stanisława Orłowskiego „Wokół Gór Słonnych”**, czwarty z serii „Na bieszczadzskich obwodnicach”.

Publikacja ukazała się nakładem wydawnictwa Edytorial. Wędrując wokół pasma Gór napotkamy: leśne rezerwy przyrody, cerkwie, kościoły, zabytki, muzea. Teraz kilka słów o nazwie i położeniu. Góry Słonne - otoczone Sanem i jego do-

ływami - należą do Pogórza Przemyskiego. Nazwa pochodzi od licznych źródeł solankowych, niektóre z nich w przeszłości eksploatowano, pozyskując sól. W przewodniku znajduje się ponad 330 foto-

grafii, które przedstawiają ważniejsze miejsca i malownicze panoramy miejscowości. Czytelnik znajdzie tu mapę, która pokazuje przebieg trasy głównej, adresy noclegów, restauracji, wypożyczalni rowerów.

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Tyczynie składa serdeczne podziękowania swoim ofiarodawcom, którzy w ostatnim czasie przekazali naszej bibliotece dary w postaci książek. Podziękowania kierujemy do **pani Eweliny Radion**, **panów Witolda Horynia** i **Bartosza Kuźniara**. Dzięki darom zbiory nasze wzbogaciły się o płyty DVD, literaturę popularno-naukową oraz beletrystykę.

Robin Williams - ku pamięci

Wielu moich ulubieńców ze świata filmu ma już trochę lat na swoich licznikach życiowych. Clint Eastwood, Martin Scorsese, Woody Allen, Robert De Niro, Al

Pacino, Harrison Ford, Tommy Lee Jones, Kris Kristofferson, nawet Sylvester Stallone, który utrzymuje młodzieńczą formę ma już przecież 68 lat. Często sobie myślę, że czas w którym pożegnają się ze światem filmu będzie oznaczał koniec pewnej pięknej epoki kina. Nigdy jednak nie sądziłem, że w tym miejscu będę zmuszony wspomnieć również o Robinie Williamsie. Najmłodszym z nich...

Informacja o śmierci bohatera wielu moich ulubionych filmów stanowiła ogromne zaskoczenie. W momencie, kiedy okazało się, że była to śmierć samobójcza, zaskoczeniu zaczęło towarzyszyć również niezrozumienie. Już tak to w życiu jest, że co jakiś czas budząc się rano wpadamy na informację o śmierci kogoś ważnego i znanego; kogoś ze świata mediów, filmu, muzyki. Przyznam się, że jeszcze nigdy nie było mi tak smutno na wieść o śmierci kogoś, kogo znałem tylko z ekranu...

Robin Williams jawił się poprzez swoje filmy jako osoba przede wszystkim radosna, ciepła, dobra i, tu właśnie zaskoczenie, pełna nadziei. Wydawało się, że niósł nadzieję innym, jak w „Good morning Vietnam”, jak w „Patch Adams”, jak w „Przebudzeniach”. W jakimś stopniu kreował też postacie, które wyznaczały innym ścieżkę życia, był mentorem i potrafił wskazać dobry kierunek (jak w „Stowarzyszeniu umarłych poetów” czy „Buntowniku z wyboru”). Wydawało się, że potrafił znaleźć receptę na każde nieszczęście i tchnąć w ponury wątek życia radość („Pani Doubtfire”). I ja w tym wszystkim rozumiem, że życie prywatne to zupełnie inna bajka, jednak nigdy nie uwierzę, że autentyczność postaci filmowych bierze się tak o, z kosmosu. Ona musi mieć związek z charakterem człowieka. I wiem, choć nie z prywatnych doświadczeń, lecz zwy-

kłych artykułów i opinii innych, że w życiu prywatnym Robin był bardzo podobny. Powtórzę: radosny, ciepły, wrażliwy...

Zupełnym zrzędzeniem losu widziałem niedawno film właśnie z Robinem Williamsem – „The angriest man in Brooklyn”. Teraz można powiedzieć – jego ostatni w którym zagrał. Tak naprawdę nie jest to dzieło najwyższych lotów. Ot zwykłe „filmidło”, które miało w obsadzie po prostu dobrego aktora. Jednak to, co uderza w tym obrazie teraz po śmierci autora wielu wspaniałych kreacji aktorskich, to właśnie postać w jaką się wcielił na sam koniec. I nie można tu mówić o przypadku, bo przecież aktor niejednokrotnie ma wybór filmu, w którym następnie decyduje się zagrać. Dostaje do przeczytania scenariusz i stwierdza – tak, chcę zagrać tą postać. Henry Altmann,

którego gra, to mężczyzna, który dowiaduje się, że jest chory na raka i lada moment umrze. To postać z której bije depresyjny nastrój, zdawać się może – zmęczenie życiem i nostalgia. To w dodatku postać, która próbuje popełnić samobójstwo, która żegna się ze światem, lecz wcześniej stara się naprawić wszystkie zawalone sprawy i zostawić po sobie dobre wrażenie.

Raz kolejny dowodzi to tego, jak ścisły związek istnieje między życiem, a filmową fikcją. I choć ostatnie lata życia Robina Williama nie były dla niego zbyt owocne, ani być może zbyt szczęśliwe w życiu prywatnym, to nie wyobrażam sobie by zakończenie jego historii mogło przyćmić wszystkie jego wcześniejsze dokonania, o których pamięć będzie żyła jeszcze zapewne bardzo, bardzo długo.

**Burmistrz Tyczyna,
MiGBP w Tyczynie, M - GOK w Tyczynie
zapraszają do udziału w**

**H. Sienkiewicz
(1846-1916)**

**Narodowym
Czytaniu Trylogii
Henryka
Sienkiewicza**

**pod patronatem prezydenta RP
Bronisława Komorowskiego**

**6 września 2014 r.
godz. 16.00**

**Plener przed budynkiem,
w razie niepogody Salonik Literacki.**

W programie:
czytanie fragmentów Trylogii H. Sienkiewicza,
quiz z nagrodami.

ZAPRASZAMY

Co warto wiedzieć o mące?

Sierpniowy krajobraz naszych pól, wśród których złocą się ścierniska, przywodzi na myśl dzieciństwo i żniwa, a potem miele nie mąki w młynie, z której nasze babcie piekły wspaniałe chleb. Po dziś dzień mąka jest powszechnie kojarzona ze zbożem i chlebem, choć wytwarza się ją na całym świecie z przeróżnych roślin, takich jak np. soja, kukurydza, ciecierzycy, groch lub nawet ziemniaki. Mąka towarzyszyła ludziom od zarania dziejów, zawsze była, jest i zapewne będzie towarem najwyższej potrzeby. Każdy region naszej kuli ziemskiej ma swoją ulubioną mąkę. Amerykanie uwielbiają tapiokę i mąkę kukurydzianą. W Indiach najbardziej znana jest mąka z ciecierzycy. Chińczycy z kolei uwielbiają mąkę ryżową, a Japończycy zwykli mielić grykę. W Polsce od dawna najbardziej popularna jest mąka pszenna, choć coraz częściej na sklepowych półkach pojawiają się nowe rodzaje mąk, charakterystyczne dla różnych regionów świata. Dodatkowo mają one różne typy grubości przemiału. Każdy z nas zapewne zastanawiał się nad przeznaczeniem poszczególnych typów i rodzajów mąki oraz zadawał sobie pytanie, która z nich jest zdrowsza?

Obecnie do najpopularniejszych w naszym kraju mąk należą:

Mąka pszenna, która jest bogata w błonnik i generalnie nadaje się niemal do wszystkiego. Dzięki niej ciasto nabiera kształtu i spójności. Przyrządza się z tej mąki ciasto naleśnikowe, makaron, pierogi, pizzę, różnego rodzaju placki, pączki itp.

Mąka żytnia charakteryzuje się jasnoszarym kolorem. Nie posiada charakterystycznego zapachu. Nadaje się do pieczenia chleba. Pieczywo z niej wykonane jest zwykle ciemne i zwarte. By uzyskać lekkie wypieki, miesza się ją np. z mąką pszenną. Mąki żytniej używa się m.in. do przyrządzania zakwasu na żur.

Mąka owsiana ma kremowy kolor i lekko orzechowy smak. Używana jest do wypieku chlebów mieszanych, by wzbogacić ich smak

i strukturę. Zawiera śladowe ilości glutenu i dużo błonnika oraz witamin z grupy B. Używa się jej również do wyrobu blinów, placków i ciasteczek.

Mąka jęczmienna doskonale sprawdza się w kuchni jako domieszka do pieczywa żytniego lub pszennego. W połączeniu z innymi mąkami dodawana jest również do wyrobu klusek oraz placków. Chleb z samej mąki jęczmiennej będzie miał bardzo zwięzłą i zbitą strukturę, dlatego warto zmieszać tę mąkę z inną.

Mąka kukurydziana staje się coraz bardziej popularna na naszym rynku z uwagi na jej zastosowanie w kuchni osób chorych na celiakię, gdyż nie zawiera glutenu. Zawiera dużo białka, błonnika pokarmowego, witamin z grupy A, B, E. Nadaje wypiekom słomkowy kolor i słodkawą smak. Dodaje się ją głównie do ciast, ciasteczek, pieczywa oraz placków. Służy również do zagęszczania sosów, zup. Z mąki kukurydzianej można także robić kluski, kopytko, naleśniki i placki ziemniaczane.

Mąka ryżowa jest bardzo dobrym zamiennikiem dla mąki pszennej i jest polecana jest osobom nie tolerującym glutenu. Ma jednak mdły smak. Znajduje zastosowanie przy produkcji pieczywa oraz papieru ryżowego. Coraz częściej jest wykorzystywana także do przyrządzania makaronu, ciast, placków czy ciasta naleśnikowego. W kuchni azjatyckiej dodawana jest do owocowych deserów. Bardzo dobrze zagęszcza zupy i sosy.

Mąka sojowa powstaje z surowych lub prażonych ziaren soi. Cechuje się lekko orzechowym posmakiem. Służy, między innymi, do wyrobu pieczywa, makaronów, płatków, ciast, ciasteczek. Dzięki silnym właściwościom wiążącym nadaje się również do zagęszczania zup i sosów. Używana jest także do wyrobu mleka i past sojowych. Jeśli dodamy ją do ciasta chlebowego, opóźnimy proces jego czerstwienia.

Mąka gryczana charakteryzuje się szarobrazowym kolorem i gorzkawym posmakiem. Zawiera dużo białka, skrobi, witamin z grupy B i soli mineralnych. Nie zawiera glutenu, dlatego polecana jest osobom chorym na celiakię. Mąka gryczana, w połączeniu z mąką pszenną, stosowana jest do wypieku pieczywa,

dzięki czemu nabiera ono bardziej intensywnego aromatu.

Mąka orkiszowa powstaje z przemiału ziaren orkiszu. Orkisz to stary, tzw. pierwotny gatunek pszenicy, który charakteryzuje się białkiem o bardzo korzystnym dla człowieka, składzie aminokwasów. Jest bogaty w błonnik, beta-karoten, witaminy z grupy B oraz fosfor i cynk. Orkisz został wyeliminowany z nowoczesnego rolnictwa, ponieważ zboże to nie toleruje sztucznego nawozu i chemicznych środków ochrony roślin. Mąka orkiszowa ma delikatny orzechowy smak. Jest szczególnie polecana osobom, które mają wysoki poziom cholesterolu. Posiada właściwości krwiotwórcze. Mąka orkiszowa wykorzystywana jest głównie do wypieku chleba. Chleb upieczony z tej mąki dłużej zachowuje świeżość. Mąka orkiszowa, podobnie jak tradycyjna mąka pszenna, może być wykorzystywana do wszystkiego. Można z niej wypiekać ciasta, naleśniki, zarabiać ciasto pierogowe i makaronowe.

Mąka amarantusowa jest coraz częściej kupowaną w naszym kraju mąką. Uzyskuje się ją z przemiału ziaren amarantusa czyli szarłat, który należy do najstarszych roślin uprawnych świata. Jego niezwykle walory odżywcze doceniali już Inkowie i Majowie. Dzisiaj uprawiany jest nawet w Polsce. Dietetycy i żywieniowcy zgodnie okrzyknęli amarantus zbożem XXI wieku tzw. „superfoodem”. Jedną z wielu cech amarantusa jest zawartość białka, które należy do najbardziej wartościowych białek w roślinach zbożowych i pseudozbożowych. Charakteryzuje się ono bardzo dobrym składem aminokwasowym. Aminokwasy, czyli „cegiełki” potrzebne do wyprodukowania przez organizm własnego białka, występują w amarantusie w bardzo korzystnych proporcjach. Pod tym względem szarłat przewyższa większość roślin uprawnych takich jak np. soja. Najlepiej mieszać mąkę z szarłat z mąką z innych zbóż, gdyż wzrasta wówczas przyswajalność białek. Ze względu na to, że szarłat dostarcza pięciokrotnie więcej żelaza niż ziarno pszenicy, a jeden posiłek może pokryć dobowe zapotrzebowanie na żelazo w 80%, zaś na wapń w 50%. **Szarłat nie posiada białek glutenowych, więc może być składnikiem diety dzieci i osób dorosłych chorych na celiakię lub alergię pokarmową na gluten.** Dodatkowo zawarty w amarantusie skwa-

len, ułatwia usuwanie z organizmu substancji szkodliwych, które dostają się do naszego organizmu z coraz bardziej skażonego środowiska i wysoko przetworzonej żywności. Substancje szkodliwe łatwo rozpuszczają się w skwaleniu i dzięki temu są sprawnie usuwane z naszego organizmu, nie wywołując odczynów alergicznych. Zawartość cennych biopierwiastków w amarantusie sprawia, że zalecany jest chorym i rekonwalescentom, osobom starszym i sportowcom, ciężarnym kobietom i dzieciom. Leczniczo - podawanie amarantusa wzmacnia pamięć i system nerwowy oraz hamuje rozwój wrzodów żołądka. Pod względem zawartości żelaza nie ma sobie równych - ma pięciokrotnie więcej żelaza niż szpinak. Mąkę amarantusową dodajemy do potraw zgodnie z przepisem lub własnym pomysłem, zastępując w wypiekach, które muszą urosnąć np. chleb do 25% zwykłej mąki lub z inną mąką. Można dodawać amarantus do sałatek, pasztetów i deserów. Z mąki tej wytwarzane jest „masło amarantusowe”, majonez, mleko dla osób z alergią. Świetnie nadaje się do ciast, ciasteczek, naleśników, racuchów, makaronów. W wypiekach, które nie muszą rosnąć można użyć samej mąki amarantusowej. W pozostałych trzeba ją mieszać z inną mąką. Zwłaszcza, że dodatek mąki z amarantusa poprawia skutecznie jakość wypieku - z racji swych właściwości może wyeliminować całkowicie nagminnie dodawane do wypieków chemiczne polepszacze. Przedłuża także trwałość pieczywa i nadaje mu lekko orzechowy smak. Warto włączyć do codziennej diety, szczególnie dzieci produkty, takie jak: płatki śniadaniowe z amarantusa, ciasteczka amarantusowe.

Mąka pełnoziarnista, jak sama nazwa wskazuje, produkowana jest z całego ziarna zboża (białą mąkę wytwarza się z ziarna oczyszczonego przed zmieleniem z kielka i łuski). Pamiętajmy jednak, że to właśnie zewnętrzna warstwa ziarna, zawiera najwięcej składników odżywczych, wśród których najważniejszym jest błonnik pokarmowy oraz witaminy z grupy B. Z mąki pełnoziarnistej wytwarzane są głównie chleby, bułki oraz makarony razowe. Wybierając mąkę pełnoziarnistą będziemy odczuwać po jej spożyciu dłuższe uczucie sytości, a nasz układ pokarmowy znacznie sprawniej działać. Zredukujemy także ryzyko chorób serca, cukrzycy i nadwagi.

Do czego wykorzystywane są poszczególne typy mąk?

• **Mąkę typu 400, 450** jest zwykle nazywana mąką tortową i wykorzystuje się ją do przygotowania ciast biszkoptowych, tortów i ciasta francuskiego.

• **Mąka typ 500:**

- **mąka wrocławska:** pierniki, kruche ciasta, naleśniki, ciasta drożdżowe;

- **mąka poznańska:** makarony, kluski lane, pizza, zasmażki;

- **mąka krupczatka:** babki, ciasta z owocami, ciasta kruche, parzone, makarony, ciasta pierogowe.

Wszystkie mąki typu 500 doskonale nadają się do pierogów i knedli.

• **Mąka typ 550** doskonale sprawdzi się w ciastach drożdżowych, naleśnikach, kopytkach i knedlach.

• **Mąka typ 650** wykorzystywana jest do przygotowywania ciasta piernikowego i miodowego oraz bułek.

• Grubiej zmielone mąki pszenne służą głównie do wypieku chleba (**750 – chlebowa, 1400 – sitkowa, 1850 – graham**). Z pełnoziarnistej, ciężkiej mąki razowej (**typ 2000**) oraz mąki z pełnego przemiału (**typ 3000**) zazwyczaj piecze się tradycyjne chleby na zakwasie, choć można przyrządzić z nich także ciasto, pizzę lub razowy makaron.

Bibliografia:

Agnieszka Maciąg „**SMIAK MIŁOŚCI**”, Wydawnictwo „Otwarte”, Kraków 2014
<http://medlinea.pl/amarantus-roslina-o-dobrych-tluszczach-dla-dzieci>
<http://www.tesco.pl/smaczna-strona/porady-kulinarne/jak-dobierac-typ-maki-do-dan.php>
http://www.e-ogrody.pl/Ogrody/1,113408,5838236,Szarlat_Amaranthus_zloto_Inkow.html

MiGBP w Tyczynie M-GOK w Tyczynie

zapraszają
na

PIKNIK CZYTELNICZY

Miejsce:
plac przed budynkiem
domu kultury, w razie
niepogody sala widowiskowa

W programie:

1. Przedstawienie teatralne.
2. Rozstrzygnięcie konkursu czytelniczego.
3. Spotkanie z pisarzem.
4. Konkursy i zabawy z wodzirejem.
5. Odwiedziny Smoka Nowusia i Franklina.
6. Kiermasz książek z hurtowni Nova.

**Do wspólnej zabawy zapraszamy
DZIECI Z OPIEKUNAMI**

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

Piknik czytelniczy jest organizowany w ramach programu Promocja literatury i czytelnictwa. Jest on częścią składową zadania: Z literaturą i językiem na ty. Kampania edukacyjna promująca czytelnictwo wśród mieszkańców gminy Tycyn – dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

27 września

godz. 14.00 – 18.00

OGŁOSZENIA

Sprzedam działkę 28 arów. Zagrody.
Tel. 17 22-99-727

Sprzedam działkę w Hermanowej 21 arów uzbrojona.
Tel. 607-827-129 (po godz. 17-tej)

Sprzedam działkę w Budziwoju 10 arów - uzbrojona.
Tel. 607-827-129 (po godz. 17-tej)

Sprzedam działki budowlane przy ul. Leśnej i Sadowej.
Tel. 17 85-43-868; 799-212-334; 17 86-22-007

Do wynajęcia mieszkanie w Tyczynie.
Tel. 17 22-19-476

Korepetycje angielski. Tel. 605-990-416

Szukam pracy na terenie Tyczyna lub okolic - sprzątanie.
Tel. 887-654-678

Telefoniczna Informacja
Gospodarcza 194-34
Medyczna 194-39
**szukasz informacji...
zadzwoń do "r-BIT-u"**

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Tyczynie kolejny już raz otrzymała środki w ramach zadania „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek” - **Priorytet 1**. Tym razem na zakup książek otrzymaliśmy **6 500 zł.**, z czego na zakup nowości dla dzieci i młodzieży przeznaczymy kwotę ponad **2 100 zł**. Środki te prześlemy nam Biblioteka Narodowa w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa.

**NARODOWY
PROGRAM
ROZWOJU
CZYTELNICTWA**

**Bank Spółdzielczy
w Tyczynie**

**KREDYT
BEZPIECZNY PARASOL
5%***

- kwota kredytu od **500,00 zł** do **40.000,00 zł**
- oprocentowanie stałe od **5%** do **6%** w skali roku
- okres kredytowania od **12 miesięcy** do **24 miesięcy**
- rata miesięczna równa **428,00 zł**
- specjalne warunki dla posiadaczy ROR

*Warunki dotyczą kredytu Bezpieczny Parasol dla kwoty 5.000,00 zł. RRSO na dzień 25.08.2014 r. dla reprezentatywnego przykładu wynosi 18,42% dla całkowitej kwoty kredytu 5.000,00 zł, spłacanej w 12 ratach miesięcznych równych – 428,00 zł. Stopa oprocentowania kredytu 5% w stosunku rocznym. Całkowita kwota do zapłaty wynosi 5446,33 zł w tym odsetki – 137,20 zł, prowizja przygotowawcza – 2%, prowizja za udzielenie kredytu 2% oraz ubezpieczenie Kredytobiorcy – 109,13 zł. Przedstawione informacje mają jedynie charakter orientacyjny. Ostateczna wysokość wszystkich kosztów związanych umową jest uzależniona od warunków umowy oraz rodzaju i zakresu usług dodatkowych.

Zapraszamy do naszych placówek

**Centrala BS Tyczyn,
ul. Mickiewicza 6 w Tyczynie**
tel. 17 221 92 10

**I Oddział w Rzeszowie
ul. Pelczara 6**
tel. 17 852 15 39

**Oddział w Chmielniku,
Chmielnik 50**
tel. 17 229 66 34

**Filia nr 1 w Rzeszowie,
ul. Budziwojska 327**
tel. 17 230 24 20

**Filia nr 2 w Rzeszowie,
ul. M. Konopnickiej 18**
tel. 17 852 28 07

**Punkt Obsługi Klienta
w Borku Starym**
Tel. 17 229 88 12

www.bstyczyn.pl

**ZAPRASZAMY NA
SZKOLENIE
W INTER-KLUBIE
W HERMANOWEJ**

Zapewniamy catering dla
każdego uczestnika w każdym
dniu szkolenia

TEMAT SZKOLENIA :
**„Obróbka zdjęć
cyfrowych – na bazie
programu Corel
PaintShop Pro”**

Serdecznie
zapraszamy
wszystkich chętnych!

Szkolenie jest bezpłatnie

Więcej informacji można
uzyskać w Biurze Projektu w
Tyczynie, ul. Kościuszki 8, bądź
pod nr. Tel. 17 230 55 77 oraz
na stronie
www.dolinastrugu.pl

Łączna liczba godzin : 20

Szkolenie odbędzie się w dniach:

17, 19, 23, 25, 29 września 2014r.

Godzina rozpoczęcia szkolenia: 16.00

Zapisy również w Inter-Klubie
tel. (17) 230-50-81 od poniedziałku
do piątku od 16.00 do 20.00

GŁOS TYCZYNA

- miesięcznik. Redaguje Kolegium w składzie: **Alicja Kustra** - redaktor naczelny, **Zofia Matys**, **Agnieszka Gulak**, **Ewa Kocur**, **Elżbieta Domino**, **Agnieszka Janda**, **Adam Janiec**.

Wydawca: Urząd Miejski w Tyczynie przy współudziale Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej oraz Towarzystwa Miłośników Ziemi Tyczyńskiej.

Adres Wydawcy: Urząd Miejski, 36-020 Tyczyn, ul. Rynek 18, tel. (17) 22-19-310, e-mail: glostyczyna@tyczyn.pl; www.tyczyn.pl

Skład i łamanie: Pracownia Komputerowa Urzędu Miejskiego w Tyczynie. **Druk:** Drukarnia „Kolor”, Tyczyn, ul. Kościuszki 4a, tel. (17) 22-99-345. Wydawca zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji publikowanych tekstów oraz korespondencji, a także opatrzenia ich własnymi tytułami. Wydawca nie zwraca niezamówionych materiałów i nie odpowiada za treść ogłoszeń. Poglądy wyrażane w artykułach są poglądami ich Autorów, a nie Wydawcy.

ISSN 1231-4609

Wakacje z M-GOK

Muzeum na kótkach w Tykocinie

